

Modum kommune

ÅRSMELDING 2018

Vi strekker oss lenger

ÅRSMELDING OG REGNSKAP 2018

MODUM KOMMUNE

INNHold

1	RÅDMANNENS KOMMENTARER	1
2	ÅRSBERETNING	6
3	NØKKELTALL FOR MODUM	34
4	SENTRALADMINISTRASJON	37
5	UNDERSVISINGSSSEKTOR	42
6	HELSE- OG SOSIALSEKTOR	52
7	KULTURSEKTOR	65
8	TEKNISK SEKTOR.....	71

Vedlegg:

Regnskap

- Årsregnskap med noter

1 RÅDMANNENS KOMMENTARER

1.1 Hovedinntrykk fra 2018

Rådmannen vil takke kommunens medarbeidere for god innsats i 2018. De ansatte er kommunens viktigste ressurs, og sørger hver dag for at moingene får gode kommunale tjenester. Innenfor begrensede økonomiske rammer fortsetter arbeidet med tjenesteutvikling for å levere gode, ressurseffektive løsninger.

«I Modum strekker vi oss lenger»

Økonomi

2018 var nok et år med gode driftsresultat i kommunesektoren. Regnskapet for Modum viser et netto driftsresultat på 18 millioner kroner, og det utgjør 1,6 prosent. Dette er 10,8 mill. kr bedre enn budsjett.

Det gode resultatet har sammenheng med god skatteinngang. Skatteinntektene viste en gledelig oppgang på 6,1 prosent pr innbygger, mens landsgjennomsnittet økte med 3,1 prosent.

Skatteinngangen pr innbygger i Modum er nå på 87,8 prosent av landsgjennomsnittet.

Til sammen fikk kommunen 6,8 mill. kr mer enn budsjett i frie inntekter. Finansområdet bidrog til det positive resultatet med 5,8 mill.kr

Sektorenes drift har samlet sett et merforbruk på 2,4 mill. kr.

(mill. kr)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Sentraladm	50,5	50,5	0,0
Undervisning	283,5	283,6	0,1
Helse og sosial	378,0	373,3	-4,7
Kultur	26,5	27,1	0,6
Teknisk	21,0	22,6	1,6
Sum sektorene	759,6	757,2	-2,4

Helse- og sosialsektoren har et merforbruk på 4,7 mill. kr. Teknisk sektor har 1,6 mill. kr og kultursektoren 0,6 mill. kr i mindreforbruk.

Modum kommune gjennomførte i 2018 investeringsprosjekter for 229 mill. kr. På grunn av utbetalt investeringstilskudd for Modumheimen, var det imidlertid ikke behov for å ta opp lån til kommunens investeringer. Fratrullet startlån var kommunens langsiktige gjeld på 803 mill. kr ved utgangen av året. Dette er en nedgang på 45 mill. kr.

Skredsvikmoen barnehage

Bygging av ny barnehage på Skredsvikmoen startet opp i 2017 og ble ferdigstilt på slutten av 2018. Barnehagen er den største barnehagen i Modum. Den er dimensjonert for 138-148 barn, fordelt på 7 avdelinger. Fra nyttår 2019 er den nye barnehagen tatt i bruk. Den erstatter Løkkeveien, Gustadmoen og Rolighetsmoen barnehager.

I tillegg opparbeides vei og annen infrastruktur i området, samt tomteområder på til sammen 15 tomter for eneboliger.

Modumheimen

Også i 2018 er det betydelige investeringsutgifter knyttet til bygging av nytt sykehjem. Arbeidet på byggeplassen startet opp i november 2015. Nybygget ble tatt i bruk i september 2017. Ombygging av eksisterende fløy var ferdig i juni 2018.

Vikersund sentrum nord

I 2015 vedtok kommunestyret reguleringsplan, utbyggingsavtale og selskapsavtale for utvikling av Vikersund sentrum nord, i samarbeid med Banenor Eiendom.

Våren 2017 startet utforming av torg med poll og lekeplass, nytt kollektivknutepunkt, utfylling til byggeområde og tursti, omlegging av Strandpromenden, utvidelse av Grandgata og annen offentlig infrastruktur. Anleggsarbeidet i trinn 1 skal være ferdig sommeren 2019.

Badeveien

Arbeidet med opprusting av Badeveien og bygging av fortau fra Modum Bad til Raaen, startet i oktober 2017. Anleggsarbeidet ble slutført i 2018. Reguleringsplan for nedre del av Badeveien ble vedtatt i desember 2018.

Melumenga

Kommunen startet opparbeidelsen av attraktive boligtomter i Melumengas øvre del i 2014. Området opparbeides og selges i fire trinn. Fjerde og siste trinn ble ferdigstilt i 2018.

Befolkningsøkning

Det var ved årsskiftet 13 980 moinger. Dette er en økning på 100 personer siste år.

	1.1.14	1.1.15	1.1.16	1.1.17	1.1.18	1.1.19	Vekst 18-19
0 år	153	147	137	113	128	132	4
1-5 år	762	774	782	769	739	723	-16
6-12 år	1 067	1 073	1 109	1 110	1 114	1 118	4
13-15 år	469	470	452	449	470	492	22
16-19 år	641	649	667	670	664	640	-24
20-44 år	4 227	4 192	4 171	4 090	4 110	4 166	56
45-66 år	4 126	4 149	4 200	4 255	4 259	4 213	-46
67-79 år	1 454	1 555	1 616	1 663	1 719	1 809	90
80 +	682	676	660	667	677	687	10
Sum	13 581	13 685	13 794	13 786	13 880	13 980	100

Endringene i folketall i ulike aldersgrupper påvirker behovet for kommunale tjenester.

1.2 Måloppnåelse

Kommuneplanen for Modum har følgende hovedsatsingsområder:

- Tilpasning av tjenestetilbud i tråd med endringer i befolkning og behov
- Folkehelse og levekår
- Samferdsel og kommunikasjon

- Attraktivitet og omdømme

Tilpasning av kommunens tjenestetilbud

Kommunebarometeret

Måleindikator: Forbedre kommunens plassering på kommunebarometeret med minst 100 plasser i løpet av planperioden.

Måloppnåelse:

Plassering	2015	2016	2017	2018	2019
Modum	376	266	317	220	161

Kommunebarometeret for 2019 er basert på foreløpige tall for 2018.

De største positive endringene har vært innen økonomi og barnevern.

Det er særlig nøkkeltallene innen barnehage, helse og sosialtjeneste som trekker ned.

Modum har relativt god plassering når det gjelder pleie og omsorg og saksbehandling.

Innbyggerundersøkelse

Måleindikator: Forbedring av skår ved innbyggerundersøkelsen i 2018

	Modum -14	Landet -18	Modum 2018
Tjenester fra din kommune – bruker	4,6	4,6	4,5
Tjenester fra din kommune - inntrykk	4,2	4,4	4,3

Brukerne er marginalt mindre fornøyd med kommunens tjenester, mens inntrykket har forbedret seg side forrige måling. De tjenestene brukerne er mest fornøyd med er Servicetorget, barnehagene og biblioteket. På disse områdene har vi også hatt en forbedring fra 2014.

Folkehelse og levekår

Barnefattigdom

Måleindikator: Redusere antall barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt

Måloppnåelse:

Barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt	2013	2014	2015	2016
Modum	9,6 %	11,9 %	13,1 %	14,0 %
Landet	8,6 %	9,4 %	10,0 %	10,3 %

Barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt har økt med 0,9 prosentpoeng i Modum fra 2015 til 2016. I samme periode har landet hatt en økning på 0,3 prosentpoeng.

Frafall fra skole og yrkesliv

Måleindikator: Andel arbeidsledige under 24 år skal reduseres til landsgjennomsnittet.

Måloppnåelse:

Arbeidsledige under 24 år I % av arbeidsstyrken	2015	2016	2017	2018
Modum	3,7 %	3,7 %	3,3 %	2,9 %
Landet	3,4 %	3,1 %	2,6 %	2,4 %

I Modum var 23 personer under 24 år helt arbeidsledige. Dette er en nedgang sammenlignet med 2017. Andel unge arbeidsledige i Modum ligger fortsatt over landsgjennomsnittet.

Samferdsel og kommunikasjon

Innbyggerundersøkelsen

Måleindikator: Forbedret skår ved innbyggerundersøkelsen i 2018.

	Modum -14	Landet -18	Modum 2018
Transport og tilgjengelighet - sum	3,3	3,5	3,0

Modum skårer lavt på denne indikatoren både sammenlignet med landet og med kommunens tall fra forrige måling. Det er særlig innen kollektivtilbud vi ser en nedgang.

Kollektivtilbud med buss og tog

Måleindikator: Øke antall reisende med buss

Reisetall Brakars busslinjer	2015	2016	2017	2018
Øvre Eiker/Midtfylket	1 194 866	1 207 799	1 223 915	1 216 732

Det er stor vekst på linje 100 Drammen – Vikersund/Hønefoss med hele 20 prosent. Dette er en viktig pendlerlinje fram og tilbake til Drammen. At området totalt sett får en nedgang skyldes at linje 102 Drammen – Hokksund stasjon ble lagt inn i linje 101 høsten 2017. Området har mye skoletransport, og så å si alle skolelinjene øker i 2018.

Attraktivitet og omdømme

Godt omdømme

Måleindikator: Forbedret skår ved innbyggerundersøkelsen 2018.

	Modum 2018	Landet -18	Modum -14
Tror du kommunen din har godt omdømme?	4,1	4,4	4,3

Innbyggerundersøkelsen viser lavere skår på omdømme.

Sysselsetting

Måleindikator: Antall sysselsatte med bosted i Modum skal innen år 2021 øke til 7 000.

Måloppnåelse:

	2015	2016	2017	2018
Sysselsatte m/ - bosted Modum	6597	6602	6675	6839
- arbeidssted Modum	5201	5349	5577	5756

Tall for 2018 viser 6839 sysselsatte med bosted i Modum. Det er en økning på 164 fra året før. Det er i samme periode blitt 179 flere arbeidsplasser i Modum.

Aud Norunn Strand
Rådmann

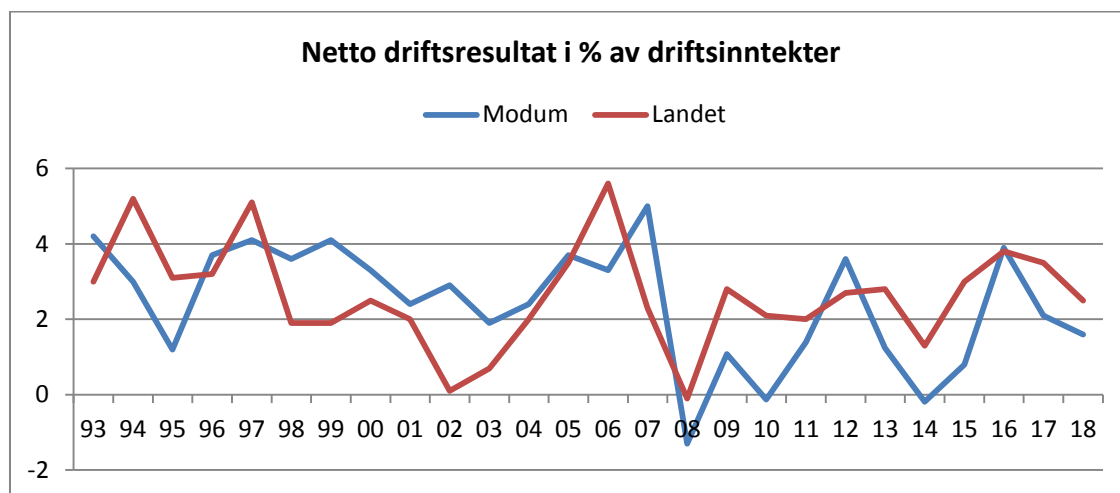
2 ÅRSBERETNING

2.1 ØKONOMI

DRIFTSREGNSKAP

(tall i 1000 kr)	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2 017
Skatt	374 757	356 621	18 136	350 763
Rammetilskudd	371 980	382 083	-10 103	372 789
Eiendomsskatt	16 797	16 800	-3	18 634
Andre gen. statstilskudd	47 059	48 172	-1 113	55 079
Frie inntekter	810 592	803 676	6 916	797 264
Renteinntekter og utbytte	29 159	26 700	2 459	25 440
Renteutgifter	21 754	24 989	3 235	20 614
Avdrag	45 319	45 500	181	40 568
Netto finansutgifter	37 914	43 789	5 875	35 743
Fellesposter	-4 877	-4 457	420	-805
Sentraladministrasjon	50 520	50 517	-3	48 201
Undervisning	283 546	283 633	87	280 671
Helse og sosial	377 971	373 318	-4 653	367 469
Kultur	26 537	27 118	581	25 144
Teknisk	21 008	22 579	1 571	19 121
Drift sektorene	759 582	757 165	-2 417	740 606
Netto driftsresultat	17 973	7 179	10 794	21 719

Modum kommune hadde i 2018 et positivt netto driftsresultat på 18 millioner kroner. Dette utgjorde 1,6 prosent av driftsinntektene. Det er 10,8 mill. kr høyere enn budsjettet på 7,2 mill. kr. Fylkesmannen tilrår at kommunene har et netto driftsresultat som utgjør minimum 1,75 prosent av driftsinntektene. På landsbasis viser foreløpige tall at netto driftsresultat for kommunene i 2018 er på 2,5 prosent. Tallet var på 3,5 prosent i 2017.

FRIE INNTEKTER

Skatt og rammetilskudd

Skattetall for alle landets kommuner viser at skatteinngang på formue og inntekt, inkludert naturressursskatt, hadde en økning på 3,8 prosent i forhold til i 2017. Skatteveksten på årsbasis ble i statsbudsjettet for 2018 anslått til 1,3 prosent. Anslaget på vekst i skatteinngangen ble høsten 2018 oppjustert til 2,4 prosent for kommunene. Årsaken var ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skatteyttere, som trolig skyldes tilpasninger til skattereformen. I Modum var det en økning i kommuneskatten på 6,8 prosent.

Modum kommune lå i 2018 på 87,8 prosent av landsgjennomsnittet når det gjaldt skatt pr. innbygger. Dette er 2,6 prosentpoeng høyere enn i 2017. Både Ringerike og Nedre Eiker har lavere skatteinngang i Buskerud i 2018.

Skatt pr innbygger i prosent av landsgjennomsnittet

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
%	90,6	86,7	85,7	85,1	85,3	84,5	86,1	85,2	87,8

Lav skatteinngang utjevnes delvis gjennom ordningen med inntektsutjevning i rammetilskuddet. Modum mottok 29,6 mill. kr i inntektsutjevning. Når skatt og rammetilskudd sees under ett, var det 8 mill. kr høyere enn budsjett. Etter inntektsutjevning ligger Modums skatteinntekter på 94,7 prosent av landsgjennomsnittet.

Andre generelle statstilskudd

Flyktningetilskudd beløp seg til 41,5 mill. kr i 2018. Modum kommune fikk i 2018 vertskommunetilskudd for asylmottak med 1 mill. kr.

Rentekompensasjonsordningene ble som kommunens reviderte budsjett.

FINANS

Renter

Renteinntekter hadde et samlet budsjett i 2018 på 11,5 mill. kr, mens regnskapet viser 10,7 mill. kr. Regnskapet fordeler seg slik:

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Renteinntekter bank	5 258	3 100	2 158
Renter formidlingslån	1 905	3 000	-1 095
Renter kraft	2 839	5 000	-2 161
Andre renteinntekter	653	400	253
Sum renteinntekter	10 655	11 500	-845
Utbytte	18 505	15 200	3 305
Sum renter og utbytte	29 160	26 700	2 460

Renteinntekter på bank er 2,2 mill. kr høyere enn budsjettet. Det har vært høyere beholdninger på bank gjennom året i 2018 siden tilskuddet fra Husbanken på 152 mill. kr kom i midten av juni. I tillegg har endel midler vært plassert på bundet konto med 0,3 prosent høyere rente enn driftskontoen.

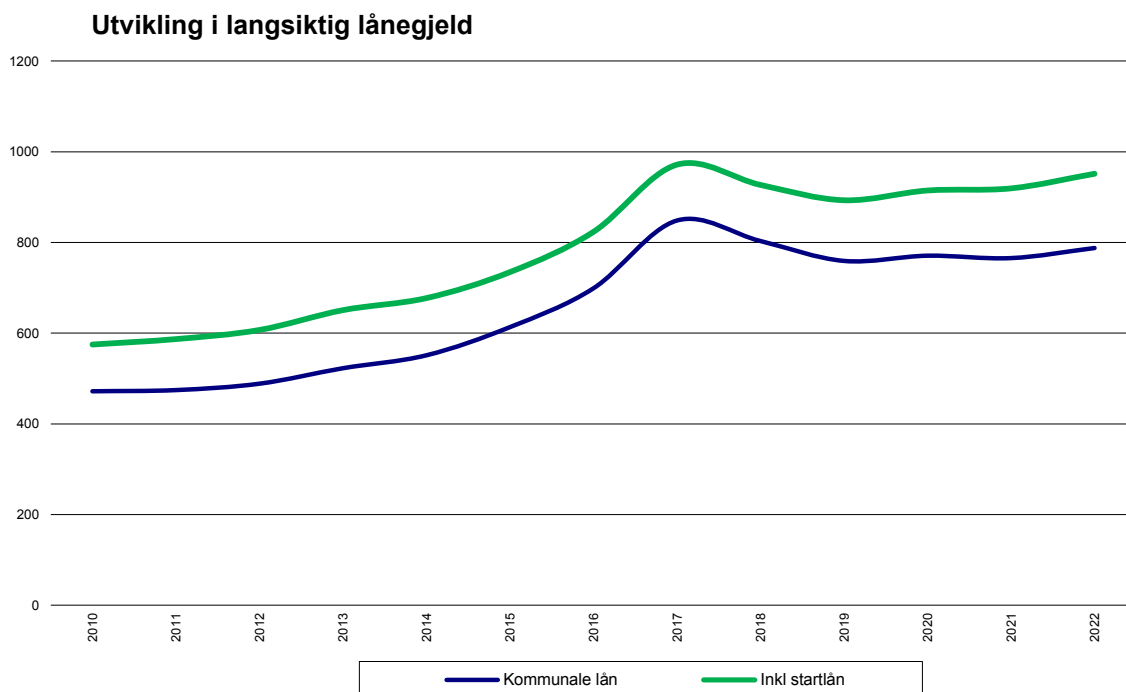
Lave renteinntekter på formidlingslån og fra kraftsektoren kommer av lavt rentenivå.

Rente og utbytte fra kraftselskap ble til sammen 219 000 kroner høyere enn budsjett. Det har også blitt utbetalt utbytte fra Renovasjonsselskapet for Drammensregionen med 924 000 kr. Renteinntekter fra Vikersund Utvikling AS er bokført med 400 000 kr.

Renteutgiftene ble 3,2 mill. kr lavere enn budsjettet. I budsjett for 2018 ble flytende rente budsjettet med 3 prosent på eksisterende lån. Samme rentesats ble brukt ved beregning av renteinntekter. Låneopptak i 2017 ble kalkulert til reell flytende rente på tidspunkt for låneopptak.

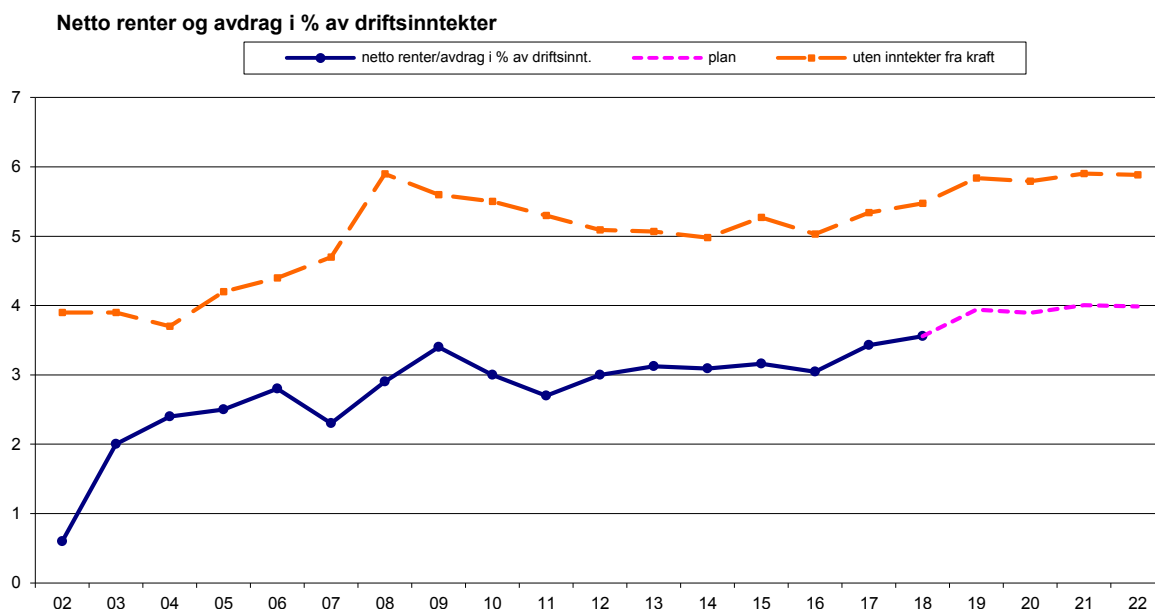
Finansforvaltning

I henhold til finansreglementet for Modum kommune skal årsmeldingen inneholde et sammendrag av finansforvaltningens utvikling gjennom året. Ved utgangen av 2018 var den langsiktige gjelden oppe i 927 mill. kr. Fratrullet startlån er kommunens gjeld på 803 mill. kr. Det er en nedgang på 45 mill. kr dette året.

Ved utgangen av økonomiplanperioden forventes det at kommunale lån til investeringer er på 788 mill. kr.

Fylkesmannen anbefaler at netto renter og avdrag ikke skal utgjøre mer enn 6 prosent av driftsinntektene. Modum lå ved utgangen av 2018 på 3,6 prosent. Renteinntekter fra kraftselskapene gjør i denne sammenhengen store utslag. Sees det bort fra disse inntektene, ligger Modum kommune i 2018 på 5,5 prosent.

Figuren viser at med de forutsetninger som ligger inne i økonomiplanen, vil andelen av driftsinntektene som bindes opp til betjening av lån øke i årene fremover. Årlig lånekostnad er om lag på samme nivå i perioden 2019-2022. Endringer i rentenivået vil også påvirke dette.

Fordeling av langsiktig gjeld

Modum kommune hadde følgende fordeling på innlån pr. 31.12.2018:

(beløp i kr 1000)	Flytende renter	Faste renter	Sum
Kommunalbanken	134 719	315 795	450 514
Husbanken	1 317	483	1 800
Husbanken etabl. lån	123 820		123 820
KLP	191559	159 221	350 780
Sum	451 415	475 499	926 914
Andel i %	49 %	51 %	

Andel av lån med faste renter er på samme nivå som i 2017.

Plassering av ledig likviditet

I følge finansreglement for Modum kommune skal innskudd fordeles på minst to norske banker. Modum har plassert ledige likvider i Modum Sparebank og i Skue Sparebank.

Gjennomsnittlig rente for Modum kommune i 2018 var på 1,77 prosent.

Plassering av langsiktige finansielle aktiva

Kommunen er aktiv eier i Midtkraft AS. Modum Kraftproduksjon KF er heleid av kommunen. Aksjekapital og ansvarlig lån til de to selskapene framstår som langsiktige finansielle aktiva.

Modum kommune har følgende utlån:

Lånetaker	
Midtkraft AS	99 900 000 kr
Modum Kraftproduksjon KF	50 000 000 kr
Vikersund Utvikling AS	10 000 000 kr

Utlån til Midtkraft AS og Modum Kraftproduksjon KF på til sammen 149,9 mill. kr ga regnskapsførte renteinntekter på 2,8 mill. kr. Modum Kraftproduksjon har utbetalt 17,6 mill. kr i utbytte.

LIKVIDITET

Kommunestyret er pålagt et særlig ansvar for å vurdere likviditeten; evnen til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller. Likviditetsgraden var ved utgangen av 2018 slik:

$$\frac{\text{Mest likvide omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}} = \frac{225,1 \text{ mill. kr}}{152,1 \text{ mill. kr}} = 1,5$$

Dette forholdstallet bør være over 1 for å sikre den kortsiktige finansieringen. Nøkkeltallet for 2017 var 1,6. Nøkkeltallet har blitt noe redusert som en følge av lavere beholdning av ubrukte lånemidler.

Utviklingen i likviditet følges nøye gjennom året.

KRAFTSEKTORENS BETYDNING FOR MODUM KOMMUNES ØKONOMI

Inntekter fra kraftselskapene i kommunen er av stor betydning for Modum kommunes økonomi. Dette gjelder både inntekter fra de selskapene kommunen selv har eierinteresser i og de andre selskapene som har tilhørighet i Modum.

Modum kommune har årlig inntekt fra kraftsektoren på litt i underkant av 50 mill. kr.

Renteinntekter

Som omtalt under finans, har kommunen i 2018 renteinntekter fra lån til Midtkraft AS og Modum Kraftproduksjon KF på 2,8 mill. kr.

Utbytte

I regnskapet for 2018 er det ført utbytte fra Modum Kraftproduksjon KF på 17,6 mill. kr.

Eiendomsskatt

Modum kommune har eiendomsskatt for verk og bruk. Av inntektene fra eiendomsskatt på 16,8 mill. kr i 2018, kommer 12,9 mill. kr fra kraftsektoren.

Naturressursskatt

Naturressursskatt er en særskatt for kraftforetak og er kommunens andel av grunnrenten. Den pålegges det enkelte kraftverk og beregnes på grunnlag av gjennomsnittet av de 7 siste års kraftproduksjon. I 2018 fikk Modum kommune 13,3 mill. kr i naturressursskatt. Denne skatten inngår i grunnlaget for beregning av skatt pr. innbygger og inntektsutjevning.

Konsesjonsavgift

Kraftverkseier plikter å betale konsesjonsavgift til kommunen som blir berørt av regulering eller utbygging for å gi erstatning for generelle skader og ulemper som ikke blir kompensert på annen måte. Modum kommune får 0,9 mill. kr i konsesjonsavgift. Pengene blir satt av til kraftfond.

Konsesjonskraft

Konsesjonskraft er en andel av kraftproduksjonen som en kraftverkseier er pålagt å levere kommuner som er berørt av en regulering eller utbygging. Kommunen har tidligere tatt ut konsesjonskraft til egne bygg.

Etter kommunestyrets vedtak i sak 34/13 er eget forbruk av konsesjonskraft faset ut fra 1.1.2014.

DRIFT

Fellesposter

Reserve og premieavvik

På grunn av budsjettavvik gjennom året har 383 000 kr av reservene blitt omdisponert. Lønns- og pensjonsreserven har et positivt avvik på 340 000 kr.

Lønnsoppgjøret i 2018 ga økte lønnsutgifter dette året med 6,6 mill. kr.

For å jevne ut regnskapsført pensjon over år blir forskjellen mellom betalt premie og beregnet pensjonskostnad ført som premieavvik. Dette ga i 2018 en inntekt på 13,5 mill. kr. Premieavvik fra tidligere år ble utgiftsført med 13,1 mill. kr. Ved utgangen av 2018 har Modum et akkumulert premieavvik på 66 mill. kr. Det er på samme nivå som i 2017.

Formannskapetets disposisjonspost

Formannskapetets disposisjonspost var opprinnelig 200 000 kr. Posten ble styrket med ytterligere 500 000 kr i K-sak 49/18. Rest på formannskapetets disposisjonspost i 2018 er 305 000 kr.

Interkommunale samarbeid

Avtaler om interkommunalt samarbeid skulle revideres i 2018 og økt inntekt ble samlet anslått og budsjettet til 500 000 kr. Vertskommuneavtalene er revidert og vedtatt av kommunestyrene i kommunene. De nye avtalene gjelder fra 01.01.2019 og har derfor ikke generert høyere inntekter i 2018.

Finansposter Modum Boligeiendom KF

I henhold til budsjett har det blitt bokført 1 449 000 kr i interne renteinntekter og 3 445 000 kr i mottatt avdrag på internt lån.

Overført flyktningetilskudd til andre kommuner

På grunn av at flyktninger har flyttet ut fra Modum er det i 2018 overført flyktningetilskudd med 73 500 kr til andre kommuner. Dette må sees i sammenheng med inntekter fra flyktningetilskudd.

Sektorene

Sektorenes drift har samlet sett et merforbruk på 2,4 mill. kr.

(mill. kr)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Sentraladm	50,5	50,5	0,0
Undervisning	283,5	283,6	0,1
Helse og sosial	378,0	373,3	-4,7
Kultur	26,5	27,1	0,6
Teknisk	21,0	22,6	1,6
Sum sektorene	759,5	757,1	-2,4

Innen helse- og sosialsektoren er de største avvikene knyttet til helse- og omsorgstjenester i institusjon og til hjemmeboende. Teknisk sektor har merinntekter innenfor byggesak, avløp og avfall. Kultur har bevilget, men ikke utbetalt alle tilskudd i 2018 til idrett, i tillegg til høyere billettinntekter på kino enn budsjettet. Undervisning og sentraladministrasjonen har et resultat tilnærmet i balanse.

Lønn

Omlag 717 mill. kr av driftsbudsjettet er lønn. Dette utgjør 69 prosent av sektorenes utgifter. Det har vært et merforbruk på lønnspostene (- refusjon sykepenges) på 6 mill. kr. Dette fordeler seg slik på sektorene:

Lønn - refusjon sykepenges

(tall i 1000 kr)	Regnskap	Budsjett	Avvik
1 Sentraladministrasjon	31 225	32 454	1 229
2 Undervisning	232 971	230 033	-2 938
3 Helse og sosial	339 820	335 182	-4 638
5 Kultur	22 241	22 282	41
6 Teknisk	65 510	65 842	332
Sum sektorene	691 767	685 793	-5 974

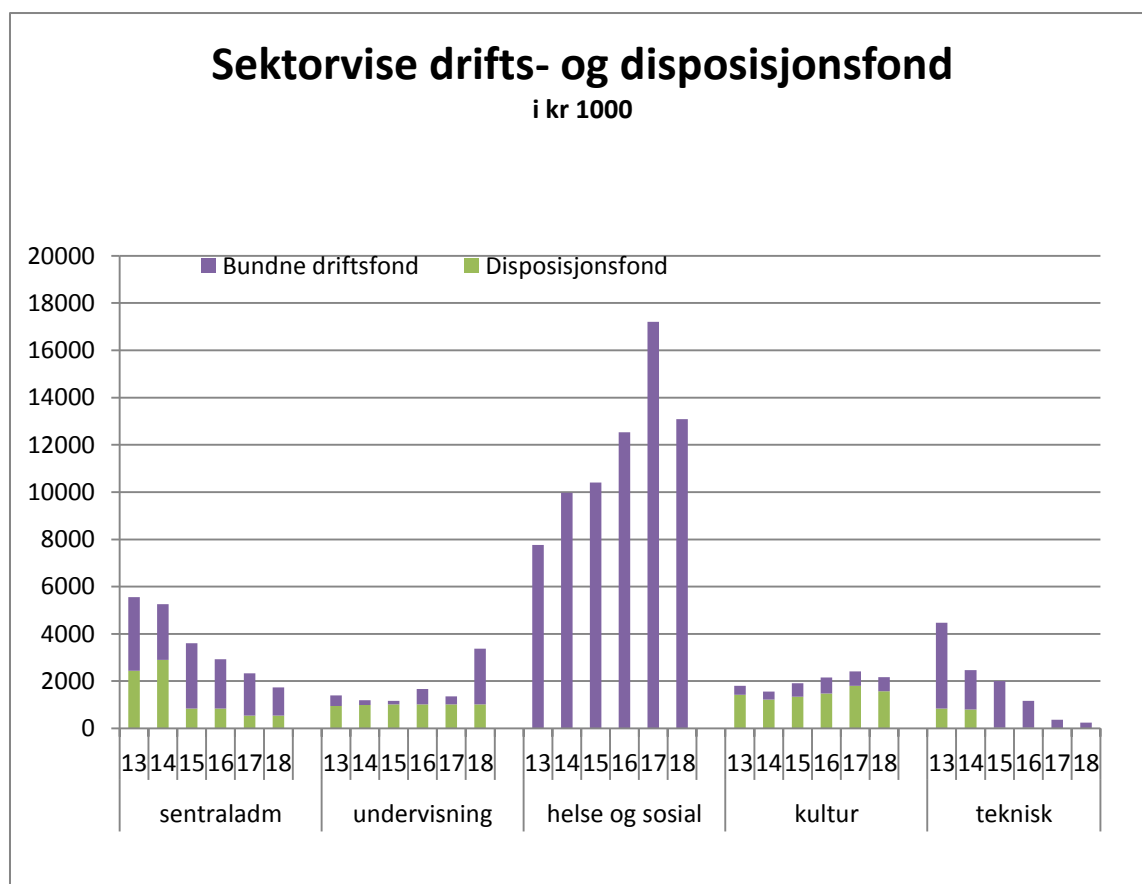
Innen undervisning er avviket på fastlønn, mens avviket innenfor helse- og sosialetaten gjelder vikarlønn. Sektorenes resultater blir nærmere kommentert i egne kapitler.

Fond

Mindreforbruk innen sektorene blir ikke satt av til etatsvise disposisjonsfond i regnskapsåret. Eventuelle avsetninger blir gjort påfølgende regnskapsår ved politisk behandling av årsregnskapet.

Avsetninger til bundne fond er gjennomført.

Figuren under viser hvordan driftsfondene fordeler seg på sektorene.

Helse- og sosialetaten har ved utgangen av 2018 13,1 mill. kr i bundne driftsfond. Av dette kommer 4,4 mill. kr fra testamentariske gaver. Undervisning har økt bundne driftsfond med 2,1 mill. kr, hovedsakelig fra prosjektet Boost.

DISPONERING/INNDEKKING AV NETTO DRIFTSRESULTAT

	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2017
Netto driftsresultat	17 973	7 179	10 794	21 719
Disponert slik:				
Overført til investering			0	
Netto avsetninger	10 769	7 179	3 590	11 253
Mindreforbruk	7 204		7 204	10 466
	17 973	7 179	10 794	21 719

Budsjettert bruk og avsetning av disposisjonsfond er bokført i henhold til budsjett. Etter fondsføringer er driftsregnskapet gjort opp med et mindreforbruk på 7,2 millioner kroner. Disponering av dette mindreforbruket blir fremmet i den politiske saken om årsregnskap.

ØKONOMISKE MÅLTALL

Kostratallene for 2018 er på konsernnivå. Det vil si at kommunale foretak og andel av IKS er med.

Økonomisk handlingsrom

Resultatgrad som sikrer sunn økonomi

Måleindikator: Netto driftsresultat skal være minst 1 % og økes til 1,5 % i perioden fram til 2027.

Måloppnåelse:

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

	2014	2015	2016	2017	2018
Modum	-0,2	0,8	3,9	2,1	1,6
Landet	1,3	3,0	3,8	3,5	2,5

Netto driftsresultat var 18 mill. kr, og det utgjør 1,6 %.

Forsvarlig gjeldsutvikling

Måleindikator:

- *Netto lånegjeld skal utgjøre mindre enn 50 prosent av brutto driftsinntekter.*

Måloppnåelse:

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

	2014	2015	2016	2017	2018
Modum	37,2	37,4	44,6	53,5	58,1
Landet	74,7	78,3	79,1	78,0	81,2

2017 og 2018 er unntaksår med høy gjeldsgrad. Gjeldsgraden vil avta i og med det ikke ble tatt opp nye investeringslån i 2018 og det ikke er budsjettert med låneopptak i 2019.

Måleindikator:

- *Netto lånegjeld pr innbygger skal ikke overstige 40 000 kroner*

Måloppnåelse:

Lånegjeld til egne formål er ved utgangen av året på 803,1 mill. kr. Det er en reduksjon på 45,3 mill. kr dette året. Lånegjeld pr. innbygger ligger fortsatt godt under landsgjennomsnittet.

Kommunen har hatt følgende utvikling i lånegjeld de siste åra:

	2014	2015	2016	2017	2018
Langsiktig gjeld til egne formål (mill kr)	551,2	613,3	698,9	848,4	803,1
Netto lånegjeld pr innb. Modum (konsern)	26090	26816	33881	41649	45876
Landet	55114	59798	63988	66037	70 545

Tabellen viser at Modum kommune har klart å begrense lånegjelda over flere år. Investeringer i sykehjem og barnehage gjør at det har vært en økning de siste to årene.

Måleindikator:

- *Netto finansutgifter skal ikke overstige 4,5 prosent av driftsinntektene.*

Måloppnåelse:

Netto finans og avdrag i % av driftsinntekter

	2014	2015	2016	2017	2018
Modum	3,0	3,0	3,0	3,6	3,6
Landet	3,6	3,9	4,1	4,0	4,2

Måleindikator:

- *Lånefinansierte investeringer skal over tid ikke overstige 40 millioner kroner pr år.*

Måloppnåelse:

Lånefinansierte investeringer

	2014	2015	2016	2017	2018
Modum	79,5	43,2	120,4	160,6	106,3

Modum har vært inne i en periode med spesielt store investeringer. Tilskuddsutbetaling for

sykehjem gjør at det ikke har blitt tatt opp lån i 2018. Det har blitt brukt ubrukke lånemidler fra tidligere år.

Tilstrekkelige reserver

Måleindikator:

- Disposisjonsfond skal utgjøre minst 5 prosent av brutto driftsinntekter

Måloppnåelse:

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

	2014	2015	2016	2017	2018
Modum	3,5	3,4	4,1	5,0	6,4
Landet	6,3	6,7	8,1	9,5	10,7

Målet om 5 % ble nådd i 2017. Disposisjonsfondet har ytterligere økt i 2018 selv om nivået er endel lavere enn landsnivået.

Måleindikator:

- Arbeidskapital skal ligge på nivå med landsgjennomsnittet.

Måloppnåelse:

Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter

	2014	2015	2016	2017	2018
Modum	5,9	12,7	16,7	18,8	17,5
Landet	13,2	16,7	18,2	18,8	17,6

Modum har arbeidskapital i 2018 som er omtrent på landsgjennomsnittet.

FRAMTIDSUTSIKTER

Regnskapet for 2018 er gjort opp med et positivt netto driftsresultat på 18 mill. kr. I opprinnelig budsjett var det positivt netto driftsresultat på 9 mill. kr. Revidert budsjettert netto driftsresultat er 1,8 mill. kr lavere på grunn av budsjettendringer gjennom året. Hovedårsaken til det gode resultatet er økt skatt og rammetilskudd med 8 mill. kr og besparelser på finansområdet med 5,8 mill. kr. Disse økte inntektene/besparelsene gjaldt bare 2018, og kan ikke regnes med videre i økonomiplanperioden.

Etatene hadde i 2018 et samlet merforbruk på 2,4 mill. kr. Dette er lavere enn varslet høsten 2018. Det må fremdeles være høyt fokus på økonomistyring. Avvik må avdekkes tidlig, og tiltak må igangsettes og følges opp. Nødvendige budsjettendringer/omprioriteringer må gjøres gjennom året.

Kommunestyret vedtok i K-sak 38/17 at netto driftsresultat skal være minst 1 prosent og økes til 1,5 prosent i perioden fram til 2027. Måltallet ble 1,6 % i 2018.

I vedtatt økonomiplan for 2019-2022 er det budsjettert med 13,5 mill. kr i netto driftsresultat for 2019. Med samme driftsnivå er netto driftsresultat estimert til 14,1 mill. kr i 2020, 12,9 mill. kr i 2021 og 13,1 mill. kr i 2022.

Det vil være en utfordring å holde seg på 2018-nivå på netto driftsresultat. Blant annet skal helårsdrift av 8 nye plasser på Modumheimen innarbeides fra 2020. Dette er det ikke tatt høyde for i gjeldende økonomiplan.

Dette vil si at arbeidet med tjenesteutvikling må fortsette for å finne gode, ressurseffektive løsninger. Det vil være behov for betydelige omprioriteringer.

INVESTERINGSREGNSKAP

Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse. Størsteparten av det vedtatte investeringsbudsjettet for 2018 ble finansiert av tilskudd fra Husbanken til Modumheimen. Det har derfor ikke blitt tatt opp investeringslån i 2018.

All finansiering i investeringsregnskapet er felles. Dette vil si at finansiering til enkeltprosjekter med mindreforbruk må finansiere prosjekter med merforbruk.

Ifølge regnskapsforskriften er det ikke adgang til å inntektsføre mer lånemidler enn budsjettet. Investeringsregnskapet er gjort opp med 7,4 mill. kr mer i bruk av lånemidler enn budsjettet. Utlån av startlån utgjør i 2018 44,3 mill. kr. I tillegg til utlån av årets låneopptak på 20 mill. kr er det utbetaling av tilsagn fra 2017. Startlån er å anse som øremerkede midler og skal inntektsføres fullt ut for å dekke inn utlånet.

Startlån

Det har i 2018 blitt lånt ut 44,3 mill. kr. Innbetalte avdrag er på 14,9 mill. kr, hvorav 9 mill. kr er ekstraordinære avdrag. Modum kommune har innbetalt 19,4 mill. kr i avdrag til Husbanken, hvorav 11,5 mill. kr er ekstraordinære innfrielse fra 2017. Avviket mellom ordinære avdragsinntekter og avdragsutgifter på 2 mill. kr skyldes hovedsakelig at det tar lang tid fra lånet blir utbetalt fra Husbanken til det er videre utlånt til lånekunder. Det er også noen lånekunder som har avdragsfrihet.

Momskompensasjon

Momskompensasjonsutgiften blir bokført mot den aktuelle funksjonen, mens momskompensasjonsinntekten føres på egen funksjon; 841. Regnskapsført momskompensasjon i investeringsregnskapet er i 2018 på 38,8 mill. kr. Revidert budsjett er på 44,6 mill. kr.

Investeringer fordelt på funksjon

(1000 kr)		Regnskap 2018	Budsjett 218	Avik
120	Administrasjon	1 192	3 000	1 808
130	Administrasjonslokaler	2 026	3 596	1 570
190	Interne serviceenheter		615	615
202	Grunnskole	851	1 300	449
213	Voksenopplæring	0	4 309	4 309
221	Barnehagelokaler og skyss	74 474	90 898	16 424
222	Skolelokaler	4 455	4 123	-332
232	Forebygging, helsest./skolehelsetj.	1 570	1 396	-174
234	Aktiverings- og servicetjenester	534	1 132	598
254	Helse og omsorgstj. hjemmeboende	3 302	1 345	-1 957
261	Institusjonslokaler	57 926	58 205	279
265	Kommunalt disponerte boliger	1 014	1 629	615
303	Kart og oppmåling	183	125	-58
315	Boligbygging	7 747	15 123	7 376
320	Kommunal næringsvirksomhet	2 534	0	-2 534
325	Tilrettelegging for næringslivet	316	0	-316
332	Kommunale veier	34 605	29 470	-5 135
339	Beredskap	860	982	122
340	Produksjon av vann	736	1 000	264
345	Distribusjon av vann	16 861	8 685	-8 176
350	Avløpsrensing	828	960	132
353	Avløpsnett	5 911	5 865	-46
360	Naturforvaltning og friluftsliv	1 297	0	-1 297
381	Kommunale idrettsbygg og anlegg	481	1 560	1 079
386	Kommunale kulturbygg	1 152	1 385	233
390	Den norske kirke	6 000	4 500	-1 500
393	Gravplasser og krematorier	1 864	2 498	634
Sum		228 719	243 701	14 982

Hver funksjon kan bestå av flere prosjekter. Tabellen gir derfor en overordnet oversikt over investeringer og formål.

Det ble i 2018 investert for 228,7 mill. kr. Budsjettet investering var 243,7 mill. kr.

Investeringsprosjekter med store avvik i forhold til årsbudsjett

Mot slutten av hvert år er det en gjennomgang av store investeringsprosjekter for å anslå årets kostnad. Investeringsbudsjettet skal vise antatt forbruk for det enkelte år, selv om prosjekter går over flere år. Store avvik i forhold til årsbudsjett skal kommenteres.

Prosjekt	(Tall i kr 1000)	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik
020520	Skredsvikmoen barnehage	82 730	90 378	-7 648
010290	IKT	518	4 700	-2 202
030610	Velferdsteknologi	135	0	
010270	Kursrom Modumheimen	199	0	
010040	Telefonstøttesystem	200	0	
010050	Nettverk	274	0	
020519	IKT grunnskolen	1 172	0	
062049	Rehabilitering vann/avløpsnett Industriveien	5 569	7 820	-2 251
062005	Vektergården takomlegging	668	2 200	-1 532
030600	Bygging nytt sykehjem	56 360	57 535	-1 175
010400	Heggen kirke	5 500	4 000	1 500
061380	Sentrumsutvikling Vikersund Nord	17 307	15 790	1 517
030601	GBD og VBD Sykesignal	2 162	300	1 862

Prosjekt 020520 Skredsvikmoen barnehage har hatt lavere årsforbruk enn stipulert ved budsjettendringen i desember. Prosjektet ligger innenfor vedtatt kostnadsramme.

Prosjektene innen IT-investering føres på ulike prosjektnummer. Det ble avsatt totalt 4,7 mill. i budsjettet for 2018. Av dette er det brukt om lag 2,5 mill. kr. Det er investert i utstyr til grunnskoleelever, trygghetsalarmer og oppgradert utstyr på kursrom ved Modumheimen og kommunestyresalen. Videre er det brukt noe midler knyttet til GDPR-regelverket og å forberede fakturainnsyn (MinSide). Arbeidet med fiber til eksisterende lokasjoner er ferdigstilt. Det er også brukt investeringsmidler til deltakelse i spleiselaget Digifin. Enkelte tiltak har blitt utsatt på grunn av usikkerhet knyttet til det regionale samarbeidet.

Prosjekt 062049 Rehabilitering vann/avløpsnett Industriveien ligger innenfor vedtatt kostnadsramme, men det gjenstår noe avsluttende arbeider i 2019. Prognose for budsjett ble satt for høyt for 2018.

Prosjekt 062005 Vektergården takomlegging har et mindreforbruk i forhold til budsjett. Prosjektet må sees i sammenheng med prosjekt 062004 Vektergården utbedringer. Arbeidene med takomlegging ble ikke ferdigstilt i 2018 grunnet forsinkelser, andre tilstøtende arbeider og sesong.

Prosjekt 030600 Bygging nytt sykehjem har et mindreforbruk i forhold til årsbudsjett. Årsaken til dette er for høy prognose i forhold til reelle utgifter i 2018. Bygget er overtatt fra entreprenør, men det gjenstår noen reklamasjoner som må løses. Prosjektet er innenfor vedtatt budsjetttramme.

Tidligere ubetalte bevilgninger til investeringen i Heggen kirke har blitt bokført i investeringsregnskapet i 2018 med 1,5 mill. kr. Dette er ikke budsjettjustert.

Prosjekt 061380 Sentrumsutvikling Vikersund Nord har hatt et høyere årsforbruk enn budsjettet. Prognose på kostnader for 2018 var for lav.

Prosjekt 030601 GBD og VBD sykesignalanlegg omfatter også sykesignalanlegg for Frydenberg. Prosjektet blir i tillegg til egen bevilgning på 300 000 kr, finansiert av midler til velferdsteknologi. Sykesignalanlegg ved VBD og Frydenberg er stipulert til 2,3 mill. kr hvor Husbanken har gitt tilsagn om å dekke halvparten. Bevilgninger til velferdsteknologi er ikke overskredet.

De største prosjektene kommenteres gruppert etter funksjoner:

Administrasjonslokaler

Rådhus/Kulturhus K-sak 97/17 Prosjektnr. 010250

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
1 000		154	846

Prosjektering av tiltak i rådhuset.

Skoler

Skolebehovsplan K-sak 0017/17 Prosjektnr. 061988

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
800	860	87	-147

Tverrfaglige tilstandsanalyser er gjennomført for skoler- og barnehager. Arbeid med skolebehovsplan er gjennomført i undervisningsetaten.

Stalsberg skole – garderober K-sak 0017/17 Prosjektnummer 061990

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
1 560	31	2 414	-916

Prosjektet er gjennomført med endringer. Det har vært uforutsette skader i bygning, drenering og nødvendig innstallering av nytt automatisk salmonellaanlegg.

Barnehagelokaler

Barnehage Skredsvikmoen K-sak 40/17 «valg av totalentreprenør og opsjoner» og k-sak 71/17 «Gatebelysning» - prosjektnr. 020520

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
115 386	19 626	82 730	13 030

Bygg og infrastruktur er tatt i bruk. Ferdigstillelse av tomteområder gjenstår. Sluttoppgjør for barnehagen pågår.

Nordbråten barnehage – renovering K-sak 17/17 «kommunale formålsbygg 2017» og k-sak 97/17 «Budsjett 2018» - prosjektnr. 061991

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
989	177	551	261

Alle 3 avdelinger er renovert. Prosjektet er avsluttet.

Institusjonslokaler/Helsebygg

Modumheimen sykehjem K-sak 59/15 - prosjektnr. 030600

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
332 480	252 713	56 359	23 408

Byggetrinn 2 – totalrehabilitering av bygg B med totalt 4000 m2 er overlevert september 2018. Det er gjennomført kontraktsmessige opsjoner i bygg C og ferdigstilt utvendig parkanlegg og anlegg for renovasjon høsten 2018.

Åmot helsesenter K-sak 82/17 - prosjektnr. 030120

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
1 470	59	1 527	-116

Prosjektet er avsluttet.

Boliger

Geithusberga, treningsboliger og aktivitetssenter, K-sak 103/13 prosjektnr. 030530

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
29 375	28 565	414	396

Prosjektet er overlevert. Sluttoppgjøret ble gjennomført i begynnelsen av 2018.

Utleiebygg

Vektergården utbedring prosjektnr. 062004

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
1 225		1 847	-622

Det er gjennomført utbedring av 3. etasje til undervisningsformål. Utbedret akutt miljøtiltak i kjeller i lokaler til flyktningetjenesten samt diverse strakstiltak i lokaler for

voksenopplæringen.

Vektergården takomlegging prosjektnr. 062005

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
2 200		668	1 531

Utført takomlegging i Vektergården. Arbeider fortsetter våren 2019.

Boligbygging

Melumenga tomtefelt prosjektnr. 060010/Melumenga nedre prosjektnr. 061965

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
48 800	37 615	7 099	4 086

Fjerde og siste etappe ble fullført og lagt ut for salg i 2018 med til sammen 14 eneboligtomter. Det ble til sammen solgt 17 tomter i Melumenga i 2018. Feltet Melumenga Nedre ble fullført i 2018 med til sammen seks tomter for tomannsboliger. Modum Boligeiendom KF vedtok å ikke kjøpe tomtene slik det var forutsatt i K-sak 49/2016.

Vikersund sentrum nord K-sak 13/17, K-sak 106/18- prosjektnr. 061380

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
47 700	26 912	17 307	3 481

Prosjektet er under utførelse og vil ferdigstilles i 2019. Ramme er inklusiv tilleggsbevilgning for 2019 og kapitalinnskudd til Vikersund utvikling.

Vei/gangvei

Gangvei Badeveien - prosjektnr. 062032 K-sak 54/17

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
17 901	1 316	15 955	630

Opprusting av Badeveien og bygging av nytt fortau, på etappen Raaen- Modum Bad, ble ferdig oktober 2018. Det har vært ekstra kostnader på grunnundersøkelser og forsterkningstiltak. Det gjenstår oppmåling av grunn og utbetaling av erstatning til grunneiere.

Vann/Avløp

Rehabilitering VA i Industriveien, K-sak 45/18 og 85/18 - prosjektnr. 062049

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
7 800		5 569	2 231

Prosjektet er gjennomført og nødvendig vann for Splitkon er levert til avtalt tid. Det gjenstår oppussing og noe asfaltering. Splitkon er med og finansierer vannledningen.

Vei og VA Hubroveien K-sak 103/18 prosjekt nr. 062079

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
2 750	0	2 411	339

Prosjektet er i hovedsak ferdig. Det gjenstår asfaltering.

Kloakkledning Vikersund sentrum nord – Øya pumpestasjon K-sak 82/17, 95/17 og 104/18 prosjekt 062033

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
3 250	1 441	1 254	555

Prosjektet er ferdig. Det er lagt avløpsumpeledning og vannledning. Vannledningen er lagt med økonomisk bidrag fra Nærsenteret.

Utredning reservevannsforsyning prosjekt 061944

(I 1000 kr)

Kostnadsramme	Brukt tidligere år	Brukt i 2018	Gjenstående
1 000	0	727	273

Prosjektet er ikke ferdigstilt. Gjenstår arbeider i 2019.

Den norske kirke

Det er utbetalt 500 000 kr til Modum kirkelige fellesråd til vedlikehold av kirker og 5,5 mill. kr til rehabilitering av Heggen kirke. Budsjettet til Heggen kirke var i 2018 på 4 mill. kr. Differansen på 1,5 mill. kr gjelder utbetaling av bevilgninger til Heggen fra tidligere år.

Salg av anleggsmidler

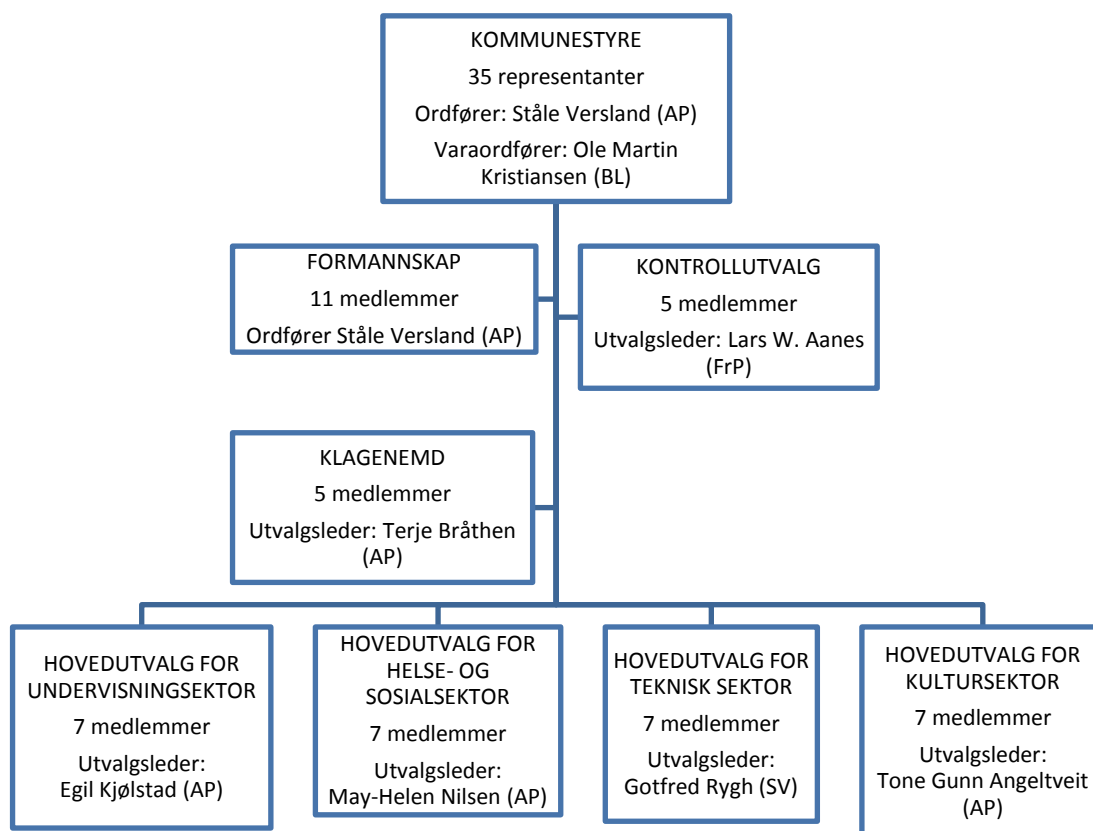
Opprinnelig budsjett på salg av eiendom var på 16 mill. kr. I løpet av året ble budsjettet på salg økt med 2 mill. kr. Regnskapet viser salg på 20 mill. kr. I Melumenga ble det solgt tilsammen 17 eneboligtomter. På Nedmarken industriområde ble det solgt 2 mål industritomt og et mindre tilleggsareal.

I tillegg er det solgt parkeringsplasser i Vikersund syd for 4,2 mill. kr.

Det ble solgt utstyr og transportmidler for 926 000 kr i 2018.

2.2 ORGANISASJON OG PERSONAL

KOMMUNENS POLITISKE ORGANISERING

Den administrative organiseringen er vist under omtalen av den enkelte sektor.

Etikk

Kommunen har etiske retningslinjer for alle medarbeidere, politikere og tillitsvalgte. De etiske retningslinjene skal fremme bevissthet omkring etiske tema/etisk refleksjon og bidra til å styrke kommunens tillit og omdømme. Retningslinjene skal klargjøre hva som er god praksis og avklare forventninger både til oss selv og våre samarbeidspartnere.

I 2018 ble det inngått en samarbeidsavtale med Senter for Medisinsk Etikk (SME) som skal bistå oss i et 3-årig forskningsprosjekt kalt Etikk på tvers. Det har vært etablert en arbeidsgruppe bestående av tillitsvalgte og arbeidsgiver som har planlagt opprettelse av et etikkråd i kommunen. Målsettingen er å styrke etikkkompetansen, etisk bevissthet og øke ansattes kompetanse. Forskingen vil fokusere på brukermedvirkning, betydningen for kvalitet på tjenesten, ansatte og hva som fremmer og hemmer forankring av etisk råd i kommunen.

Likestilling og mangfold.

Modum kommune vedtok i 2018 en plan for likestilling og mangfold 2018 – 2022, som er forankret i Kommuneplanen. Plan for perioden inneholder tiltak innenfor områdene kommunen som samfunnsutvikler, tjenesteyter, arbeidsgiver, samt eget punkt om mangfold knyttet opp til lokaldemokrati.

Innvandrerråd

Kommunen vedtok i 2017 å etablere et eget innvandrerråd. Det ble i 2018 avholdt 4 møter. Saker som har vært til behandling er Likestilling- og mangfoldsplan for kommunen, Folkehelseprofilen, samt innbyggerinvolvering og grendeutvalg.

Innvandrerrådet er først og fremst ment som en høringsinstans for kommunen. Innvandrerrådet skal bidra til økt integrering og fremme deltakelse i frivillige lag og organisasjoner. Rådet kan også drøfte saker som angår innvandrere i kommunen. Rådet er åpent for alle og fungerer som et bindeledd mellom kommunen og våre innvandrere.

Modum kommune som arbeidsgiver

Det er 1160 ansatte i faste stillinger i Modum kommune.

Gjennomsnittsalderen på fast ansatte i Modum kommune er 45 år (47 år i 2017)
For kvinner er gjennomsnittsalderen er 44 år og for menn 46 år.

Fordeling kvinner og menn vs. alder fordeler seg slik:

Etat		Under 30 år	30 - 39 år	40 -49 år	50 - 59 år	Over 60 år
Sentraladministrasjon	Kvinner	2	4	10	13	5
	Menn	3	1	1	7	3
Undervisning	Kvinner	34	77	116	96	31
	Menn	6	13	22	10	9
Helse og sosial	Kvinner	88	97	121	115	104
	Menn	5	16	14	12	10
Kultur	Kvinner	0	8	5	9	4
	Menn	4	5	6	11	1
Teknisk	Kvinner	0	8	11	17	8
	Menn	4	4	14	23	18
Sum		146	233	320	313	193

*Avviket antall ansatte (1160) og fordeling kvinner og menn (totalt 1206) begrunnes med at noen har flere deltidsstillinger.

Kjønnsmessig fordeling av lederstillinger i Modum kommune på rådmannsnivå

År	Kvinner	Menn
2016	50 %	50 %
2017	50 %	50 %
2018	50 %	50 %

Kjønnsmessig fordeling av ledere direkte under etatsleder i Modum kommune

År	Kvinner	Menn
2016	77 %	23 %
2017	76 %	24 %
2018	79 %	21 %

Kjønnsmessig fordeling av alle ansatte stillinger i Modum kommune

År	Kvinner	Menn
2016	81 %	19 %
2017	81 %	19 %
2018	81 %	19 %

Sykefravær

Sykefraværet økte fra 7,7 prosent i 2017 til 8,1 prosent i 2018. Det høye sykefraværet påvirker både våre ansatte og deres arbeidsmiljø, vårt økonomiske handlingsrom og kvalitet på tjenestene. AMU har vedtatt etablering av en helsefremmende arbeidsgruppe som består av tillitsvalgte, Frisklivssentralen, Rask psykisk helsehjelp, BHT og arbeidsgiver. NAV arbeidslivssenter involveres på alle nivå i organisasjonen. Fokuset er på å iverksette tiltak som skal bidra til økt nærvær, samt bidra til en helsefremmende arbeidsplass. Økt handlingskompetanse hos ledere og nye rutiner er sentrale områder som det vil bli arbeidet med i KLPs 2-årige arbeidsmiljønettverk, som starter i 2019.

	2016	2017	2018
Korttidssykefravær (1- 16 dager)	2,1 %	2,2 %	2,4 %
Langtidssykefravær (17 – 365 dager)	4,9 %	5,5 %	5,7 %
Totalt sykefravær (1 – 365 dager)	7,0 %	7,7 %	8,1 %

Fordeling fravær pr. etat:

År	Sentraladmin.	Undervisning	Helse og sosial	Kultur	Teknisk	Hele kommunen
2015	5,0 %	7,4 %	7,1 %	4,1 %	7,1 %	7,0 %
2016	8,9 %	7,0 %	7,5 %	1,8 %	5,4 %	7,0 %
2017	6,8 %	7,8 %	8,3 %	4,6 %	6,5 %	7,7 %
2018	10,5 %	7,5 %	8,8 %	4,7 %	7,4 %	8,1 %

Heltid

Modum kommune ønsker å være en kommune som gir gode og helhetlige tjenester til våre innbyggere. Rådmannen og alle fagorganisasjonene undertegnet i 2018 en heltidserklæring. Gjennom denne erklæringen forplikter kommunen seg til å tilstrebe en heltidskultur i hele organisasjonen.

Modum kommune er ikke helt i mål med å ha en heltidskultur, men vi har tatt et stort skritt i riktig retning.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for turnusansatte har økt fra 59 prosent i 2014 til 65,5 prosent i 2018. Vi er nå tett på landssnittet (66 prosent), og har i positiv forstand en langt brattere kurve enn resten av landet.

I heltidsarbeidet er det satt klare mål. I utgangen av 2020 vil vi ha:

- Gjennomsnittlig stillingsstørrelse innen helse og omsorg 75 prosent.
- 60 prosent av alle turnusansatte er ansatt i 100 prosent stilling.
- 85 prosent av alle ansatte er ansatt i 100 prosent stilling.
- 70 prosent av alle innleide vakter blir dekt av faste ansatte

Lærlinger for 2018

Vi har i 2018 hatt totalt 24 lærlinger tildelt fra Kommunenes opplæringskontor og NAV.

Målet for antall lærlinger er 27 stykker, jfr. vedtak i kommunestyresak 3/17.

Parkvesen	Kontor og administrasjon	Barne og ungdomsarbeider	Helsefagarbeider	Byggdrift	IKT servicefag
4	2	7* (1 dekkes av NAV)	9	1	1

Tiltaksplasser 2019

Modum kommune er bevisst sitt samfunnsansvar, og vi gir et bredt tilbud til de som har behov for hospitering, praksis, praksis som en del av et valgfag, arbeidsuke, praksis som ledd i gjennomføring av soning - samfunnsstraff og arbeidsavklaring.

Dette er et viktig arbeid med tanke på integrering av de med lavere funksjonsevne og/eller arbeidstakere som av andre årsaker trenger arbeidstrening, språktrening eller annet.

LEAN

Modum og Sigdal kommune gjennomførte i 2018 en felles opplæring i LEAN.

Lean er en arbeidsmåte der man tar utgangspunkt i hva som skaper verdi for brukerne.

Medarbeidere ble involvert i å analysere og forbedre egne arbeidsprosesser gjennom 3 piloter. Pilotene ble gjennomført i hjemmetjenesten nord og sør, samt Servicetorget.

Hovedmålet med er Lean sikre en praksis og kultur for kontinuerlig forbedring og å:

- sikre at prosesser utføres så enkelt og effektivt som mulig
- jobbe smartere
- utvikling av standarder som grunnlag for læring
- frigjøre tid til kjerneoppgavene

Det ble også gjennomført felles 1 dags opplæring for alle ledere i LEAN – ledelse.

Lederutviklingsprogram

Det ble høsten 2018 startet opp et lederutviklingsprogram over 3 samlinger for alle ledere og hvor KLP var fagansvarlig. Teamet var helsefremmende ledelse.

Lederutviklingsprogrammet var en del av tiltakene for at kommunen skal bli en mer helsefremmende arbeidsplass med et godt arbeidsmiljø og høyt nærvær.

Rådmannens ledergruppe gjennomførte i 2018 studiet «Digitalisering, innovasjon og ledelse» i regi av Universitetet i sørøst Norge.

HMS

Grunnkurs i HMS for ledere, verneombud og arbeidsmiljøutvalget er gjennomført.

Det er etablert HMS-råd for hver etat. Det har vært varierende aktivitet i de ulike rådene. HMS-rådene rapporterer til AMU.

Kommunen har «10-faktor medarbeiderundersøkelsen». Undersøkelsen gjennomføres som anbefalt hvert 3. år, neste gang i 2019.

Modum kommunes arbeidsmiljøpris i 2018 ble tildelt Mælumenga barnehage , blant annet fordi de har arbeidet med å skape et helsefremmende arbeidsmiljø med et økende nærvær og stor brukertilfredshet.

Tema for IA-dagen 2018 for alle ledere, tillitsvalgte og verneombud var Helsefremmende arbeidsplasser og Arbeidsmiljø - håndtering av personkonflikter og trakassering.

Seniorpolitikk

Vår seniorpolitikk skal signalisere at kommunen verdsetter eldre arbeidstakere. Fra 58 års alder skal arbeidstakere stimuleres til å fortsette i jobb.

KLP

Årlig informasjonsforedrag og personlig veiledning for ansatte over 58 år ble gjennomført i april. Ansatte fikk anledning til å møte KLP sine representanter til personlig veiledning. Mange benyttet seg av tilbudet.

Bedriftshelsetjeneste

Helsehuset Bedriftshelsetjeneste AS ble fra 1.8.2017 valgt som bedriftshelsetjeneste. Avtalen gjelder til 31.7.2019, med opsjon på ytterligere 1+1 år.

Internkontroll

God internkontroll skal gi innbyggerne tillit til at kommunen utøver myndighet og leverer tjenester på en effektiv og etisk sett god måte. Internkontroll er fordelt på fire områder; styring og styringssystem, avvik og avvikshåndtering, anskaffelser og informasjonssikkerhet.

Styring skjer ved regelmessig rapportering fra etatene til rådmannen, og fra rådmannen til ulike utvalg, formannskap og kommunestyre. For politiske saker utarbeides det statuslister som kontroll på utførelse av politiske vedtak.

Avvik og avvikshåndtering registreres i kvalitetssystemet Compilo og Facilit, et eget system for oppfølging av bygg. Oversikt over avvik blir lagt fram i AMU.

Det ble i 2018 iverksatt opplæring for ansatte i vergeteknikk for å forebygge og håndtere vold fra brukere og elever.

Kommunen ansatte i 2018 en innkjøper med ansvar for å bistå og kvalitetssikre vår innkjøp. Kommunen benytter Tendsign, som er et eget program for offentlige anskaffelser.

Tilsyn

Modum kommune bruker tilsynsrapporter aktivt i forbedringsarbeidet og ett av tiltakene er at rapportene oversendes politisk nivå. I 2018 ble følgende tilsyn gjennomført:

Hjemmetjenesten sør og nord:

- Internrevisjon av tilsynsfarmasøyt på legemiddelhåndtering
- Tilsyn ift vold og trusler, Arbeidstilsynet.

Buskerud skole:

- Felles nasjonalt tilsyn med skolemiljø

Informasjonssikkerhet

Personvernforordningen kalt GDPR er en forordning som skal styrke og harmonisere personvernet ved behandling av personopplysninger. Det nye personvernregelverket trådte i kraft i 2018. Ordningen gir ansvar og oppgaver til kommunen og rettigheter til brukere og ansatte.

Modum kommune har oppnevnt personvernombud. Alle etater har arbeidet med å kartlegge fagsystemer, samt gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse. Det arbeides også med rutiner og anbefalinger for hele organisasjonen.

Det ble i 2018 meldt inn 1 avvik til Datatilsynet. Avviket er lukket

Modum kommune etablerte en arbeidsgruppe som har iverksatt de nødvendige tiltak for å etterkomme de krav som stilles til kommunen.

2.3 INTERKOMMUNALT SAMARBEID

Innen flere områder er det funnet hensiktsmessig å samarbeide med andre kommuner om tjenesteproduksjon. Slikt samarbeid kan være formalisert blant annet gjennom selskapsdannelse eller andre samarbeid med eget styre, men ofte benyttes et mer uformelt samarbeid.

Det interkommunale samarbeidet i vår region ble formalisert gjennom etablering av Midt-Buskerud regionråd i 2004. Mange av prosjektene har utløst skjønnsmidler fra fylkesmannen og partnerskapsmidler fra fylkeskommunen.

Tjenestesamarbeidene mellom kommunene i Midt-Buskerud har blitt videreført i 2018. Kostnadsfordeling og vertskommuneavtaler for dagens samarbeid er gjennomgått og vedtatt av kommunestyrene.

I tillegg er Modum kommune tilsluttet flere interesseorganisasjoner for kommunesektoren, eksempelvis KS og Landssammenslutningen for vassdragskommuner (LVK).

Aksjeselskap hvor Modum kommune er andelseier sammen med andre kommuner

- Midtkraft AS
- Modum Industri AS
- Hellefoss Kraft AS (Modum Kraftproduksjon KF eier 33,3%)

Interkommunale selskaper

- Buskerud kommunerevisjon IKS
- Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS (RfD)
- Kommunenes Opplæringskontor i Buskerud IKS
- Sør Øst 110 IKS
- Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS

Interkommunalt samarbeid etter kommunelovens §27

- Kontrollutvalgssekretariatet i Buskerud og omegn IS
- Ramfoss Kraftlag
- Regionrådet for Midt-Buskerud
- Interkommunalt samarbeid om akutt forurensing (IUA)
- Vestregionen

Vestregionen har i 2017 satt i gang en prosess for å vurdere om Vestregionsamarbeidet skal fortsette, og hva det eventuelt skal samarbeides om. På generalforsamling 14.06.18 ble det vedtatt at Vestregionen som §27-samarbeid skal opphøre fra 01.01.2019.

Vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28-1 a-c

- Buskerudregionens incestsenter (BRIS) (Drammen vertskommune)
- Tilsynet for små avløpsanlegg (Lier vertskommune)
- Interkommunalt samarbeid om krisesentertilbud (Ringerike vertskommune)
- Ringerike interkommunale legevakt (Ringerike vertskommune)
- Arbeidsgiverkontroll (Øvre Eiker vertskommune)

- Barnevernvakt (Ringerike vertskommune)

Modum kommune er vertskommune i følgende samarbeid:

- Midt-Buskerud barneverntjeneste
- Midt-Buskerud bibliotek
- Kommuneoverlege for Krødsherad og Modum
- PP-tjenesten i Modum, Sigdal og Krødsherad kommuner
- Jordmortjenester for Modum og Krødsherad
- Voksenopplæring for Sigdal, Krødsherad og Modum kommuner
-

I fjor ble vertskommuneavtalene reforhandlet – K-sak 116/18. Nye avtaler gjelder fra 01.01.2019.

Vertskommunesamarbeid etablert før lovfesting i kommuneloven:

- Modum, Sigdal og Krødsherad samarbeider om forvaltning av klinisk veterinærvakt. Driftsansvaret ligger til Sigdal.

Annet samarbeid:

IKT

Modum, Sigdal og Krødsherad har driftssamarbeid. Sigdal og Krødsherad kommuner har sagt opp avtalene med virkning fra 01.07.19.

Skoleutvikling

- Samarbeid med Sigdal og Krødsherad om utvikling av læringsmiljø gjennom LP-arbeid (Læringsmiljø og Pedagogisk analyse), og samarbeid om digital utvikling i skolen.
- Regionsamarbeid med Ringerike, Hole, Sigdal og Krødsherad om etter-/videreutdanning av lærere.
- Samarbeid med Sigdal og Krødsherad om felles digital læringsplattform og nettverk for superbrukere.

Skole – næringsliv

Modum kommune samarbeider med Sigdal og Krødsherad om å utvikle bedre samarbeid mellom skole og næringsliv, kalt JA-bedrift.

Samarbeidsutvalget Ringerike sykehus

Omfatter Ringerike, Hole, Krødsherad, Sigdal, Jevnaker, Sør Aurdal, Modum og Ringerike sykehus.

Samarbeidsarena psykisk helse (SAPH)

Dette er et samarbeid med andre kommuner, Modum Bad og Buskerud fylkeskommune. I tillegg til Modum og Sigdal, ble også kommunene Krødsherad og Øvre Eiker med i 2018.

Kommunale akutte døgnplasser (KAD)

I et samarbeid mellom Midt-Buskerud, Ringeriksregionen og Ringerike sykehus er det etablert akutte døgnplasser ved legevakten ved Ringerike sykehus. Det er også lokale plasser i den enkelte kommune.

Godt vann Drammensregionen (GVD)

Forpliktende prosjektsamarbeid om lekkasjereduksjon, utslipp fra spredt bebyggelse, informasjonstiltak, brukerundersøkelser osv.

Innkjøp

Modum kommune benytter seg av BTV (Buskerud, Telemark, Vestfold) sitt innkjøpssamarbeid.

Kommunehelsesamarbeidet Vestre Viken

Kommunehelse-samarbeidet omfatter 26 kommuner i Vestre Viken helseområde. Det samarbeides for å videreutvikle dagens helse- og omsorgstjenester, samordne tjenestene i den enkelte kommune og endre oppgavefordelingen mellom kommune og foretaket.

Parkvesenet

Parkvesenet samarbeider om løypekjøring med omkringliggende kommuner.

Tjenestekonsesjonsgrunnlag BPA

Samarbeid med 13 andre kommuner i Vestregionen om tjenestekonsesjonsavtale for Brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

Fritid 1-2-3

Modum kommune har i samarbeid med Sigdal og Krødsherad kommune en felles nettportal med oversikt over fritidstilbud www.fritid123.no. Det er etablert en ordning for fritidskontakter, hvor de som har behov for dette får tilbud om gruppebaserte fritidstilbud på tvers av kommunegrenser og virksomheter.

Grønt fagsenter

Grønt fagsenter er etablert som et prosjekt over 2 år med oppstart 1. desember 2017. Sigdal, Krødsherad og Modum samarbeider.

Velferdsteknologi

Det er prosjektmidler til et felles årsverk fra 1. november 2017. Samarbeidende parter er Modum, Sigdal og Krødsherad.

Digitalisering

Kommunene i Midt-Buskerud fikk i 2017 og 2018 midler til en felles strategisk ressurs innen digitalisering. Prosjektstillingen går over 2 år fra 2018. Stillingen er organisatorisk plassert i Sigdal kommune og er et spleiselag mellom de tre kommunene. Modum kommunes andel i 2018 er 150 000 kr.

3 NØKKELTALL FOR MODUM

I årsmeldingen presenteres Kostra-nøkkeltall fra Statistisk sentralbyrås foreløpige publisering 15. mars 2019. Tallene må derfor leses med forbehold. Endelige Kostra-tall vil foreligge 15.06.2019.

Modum kommune ligger i gruppe 10. Gruppene er sammensatt på grunnlag av folkemengde og økonomiske rammebetingelser

Generelle nøkkeltall presenteres i dette kapitlet, mens tall knyttet til sektorene er plassert i sektorkapitlene. Flere nøkkeltall finnes på www.ssb.no/kostra.

KOSTRA-tabellene er endret fra forrige årsmelding. Dette skyldes i hovedsak at KOSTRA-databasen i Statistisk Sentralbyrå er endret og at indikatorene som har vært brukt tidligere ikke er tilgjengelig. Det er i tillegg forsinkelser i den nasjonale rapporteringsløsningen på brukere i omsorgstjenesten. Dette gjør at flere indikatorer innen helse og sosial ikke er publisert og følgelig ikke tatt med i årsmeldingen.

Befolkningsutvikling

Modum har 13 980 innbyggere 01.01.2019:

MODUMS FOLKEMENGDE	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pr.1. Januar	13581	13685	13794	13786	13880	13980
Fødte	143	127	18	128	126	
Døde	-112	-131	-124	-136	-120	
Innflyttede	666	765	625	716	748	
Utflyttede	-592	-652	-617	-614	-658	
Sum folketilvekst	104	109	-8	94	100	

I 2018 har det vært en økning med 100 innbyggere. I 2018 hadde Modum et fødselsoverskudd samtidig med et innflytningsoverskudd.

Kretsfordeling pr. 01.01.	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vikersund	5564	5631	5640	5649	5663	5647
Geithus	3391	3386	3426	3393	3394	3424
Åmot	4606	4658	4719	4724	4802	4890
Uoppgitt sted	20	10	9	20	21	19

Kilde: www.ssb.no

Vikersund har nedgang i befolkningen mens Geithus og Åmot har befolkningsøkning. Åmot har høyest vekst og området rundt Melumenga har vokst mest fra 2018 til 2019.

Befolkningssammensetning, prosentvis fordeling

Aldersgruppe	Modum 2016	Modum 2017	Modum 2018	Buskerud	Gruppe 10	Landet
0	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1
1-5	5,6	5,3	5,2	5,4	5,5	5,6
6-15	11,3	11,4	11,5	12,2	12,0	12,0
16-18	3,7	3,7	3,3	3,6	3,8	3,6
19-24	6,4	6,4	6,5	6,8	7,0	7,7
25-66	55,4	55,0	54,6	54,8	53,5	54,9
67-79	12,1	12,4	12,9	11,8	12,4	10,9
80+	4,8	4,9	4,9	4,4	4,9	4,2

Modum kommune har relativt få i de yngste aldersgruppene og mange i de eldste aldersgruppene. I 2018 har det vært en nedgang på 0,4 prosentpoeng i aldersgruppene 16-18 år og 25-66 år. Aldersgruppen 67-79 år har hatt en økning på 0,5 prosentpoeng.

Netto driftsutgifter i prosent av totale netto driftsutgifter

Kostra-nøkkeltall	Modum 2016	Modum 2017	Modum 2018	Buskerud	Gruppe 10	Landet
Administrasjon, styring og fellesutgifter	8,0	6,9	6,9	7,7	6,7	7,3
Barnehager	14,1	14,2	14,4	14,1	13,8	14,3
Grunnskole	23,9	23,7	23,3	23,3	24,3	23,6
Helse og omsorg	38,3	37,9	39,9	36,1	39,5	36,7
Sosialtjeneste	5,3	5,5	5,6	6,0	4,8	6,0
Barnevern	4,9	5,3	4,2	4,1	3,7	3,9
Vann,-avløp og renovasjon (VAR)	-1,3	-1,2	-1,2	-0,1	-0,1	-0,4
Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø	0,3	0,3	0,4	1,5	1,1	1,3
Kultur	3,8	3,7	3,9	3,7	3,1	3,9
Kirke	1,3	1,3	1,2	1,2	1,1	1,2
Eiendomsforvaltning	6,9	6,8	6,8	9,0	7,8	9,0
Samferdsel	1,7	1,9	2,1	1,9	1,7	1,8
Bolig	-0,2	0,1	-0,4	0,1	-0,4	0,0
Næring	0,2	0,1	0,2	-0,5	0,5	-0,1
Brann og ulykkesvern	1,0	1,0	0,9	1,5	1,4	1,5

Andel av netto driftsutgifter på tjenesteområdene må sees i sammenheng med befolkningssammensetningen. Modum kommune har mange i de eldste aldersgruppene. Det er dermed naturlig at en høyere andel av netto driftsutgifter går til helse og omsorg enn i andre kommuner.

Størst økning i andel er på helse og omsorg. Områder som barnevern, grunnskole og bolig har størst reduksjon.

Modum har lavere andel av befolkningen i alderen 0-18 år enn ellers i landet. På tross av dette er andelen netto driftsutgifter til barnevern, grunnskole og barnehager omlag på landsgjennomsnittet.

Administrasjon, styring og fellesutgifter i kr pr. innbygger

Kostra-nøkkeltall	Modum 2016	Modum 2017	Modum 2018	Buskerud	Gruppe 10	Landet
Netto driftsutgifter	4254	3902	4266	4843	4578	4850
Brutto driftsutgifter	4639	4308	4639	5059	5411	5392
av dette politisk styring, kontroll	353	339	340	616	550	525

Tallene inneholder driftsutgifter for administrasjon, styring og fellesutgifter, ekskl. funksjonene 170 (Premieavvik), 180 (Diverse fellestjenester) og 190 (Interne serviceenheter).

I 2018 har Modum kommune lavere utgifter pr. innbygger til administrasjon, styring og fellesutgifter enn både Buskerud, gruppe 10 og landet.

4 SENTRALADMINISTRASJON

Økonomi

	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2017
(tall i 1000 kr)				
100 Politisk styring	2 772	2 864	91	2 650
110 Kontroll og revisjon	1 310	1 259	-51	1 508
120 Administrasjon	36 664	37 095	430	34 784
173 Premiefond	-1 111	-1 110	1	-645
180 Div fellesutgifter	419	196	-223	241
254 Helse- og omsorgstjeneste	50	50	0	75
265 Kommunalt diponerte boliger	5	0	-5	926
283 Bistand til etablering og oppretth. av bolig	1 629	1 603	-27	523
320 Kommunal næringsvirksomhet	-652	-673	-21	-650
321 Konesjonskraft, kraftrettigheter m.v.	84	83	-1	83
325 Tilrettel. og bistand for næringslivet	323	275	-49	-44
338 Forebygging brann og ulykker	126	124	-2	121
345 Distribusjon av vann	670	674	4	645
353 Avløpsnett	676	684	8	642
385 Andre kulturakt. og tilskudd	4	0	-4	39
390 Den norske kirke	6 696	6 695	-1	6 549
392 Andre religiøse formål	854	700	-154	743
SUM SENTRALADM	50 520	50 517	-3	48 201

Regnskapet for sentraladministrasjonen viser balanse. Det er imidlertid budsjettert midler til oppfølging av politiske vedtak som også utgiftsføres i 2019. Dette gjelder ROS-analyse IKT og utgifter til nettbrett.

Merforbruket innen funksjonen 180 div fellesutgifter, skyldes økte utgifter knyttet til møtegodtgjørelse og faste godtgjørelser. Flere utvalg gjennomførte i 2018 flere utvalgsmøter enn i 2017.

Mindreforbruket innen funksjon 120 administrasjon skyldes i hovedsak høyere sykkelønnsrefusjon enn budsjettert. Det har i de fleste tilfellene ikke blitt satt inn vikar ved fravær.

Innenfor funksjon 392 tilskudd til tros- og livssynssamfunn er det et merforbruk på 154 000 kr. Dette skyldes endringer i medlemstall både i Den norske kirke og i øvrige tros- og livssynssamfunn. Medlemstallene gir direkte innvirkning på størrelsen på utbetalingene av tilskuddene.

Endret ansvarsområde

Oppgaver knyttet til Husbankens tjenester ble overført til etaten 1.1.2018.

Vigselsmyndigheten for borgerlige vielser ble overført til kommunene fra 2018. Det ble gjennomført 18 vielser i løpet av året.

En ny stilling som innkjøpsansvarlig ble opprettet i 2018. Kompetansen skal blant annet bidra til felles rutiner og bedre innkjøpsbetingelser for kommunen.

Inkluderende arbeidsliv

Sykefraværet for 2018 var på 10,5 %, dette en økning fra 6,8 prosent i 2017. Korttidsfraværet er på et lavt nivå, og det tilrettelegges så langt det er mulig.

Pr. 31.12.2018 er det tre lærlinger ved sentraladministrasjonen. Dette er innen kontor- og administrasjonsfag og IKT-servicefag.

Kommunens første likestillings- og mangfoldsplan ble vedtatt i 2018. Tiltakene er knyttet til kommunen som arbeidsgiver, tjenesteyter, samfunnsutvikler og lokaldemokratisk arena.

Administrasjon

Det ble i 2018 gjennomført interne brukerundersøkelser for mange av etatens tjenester. Det iverksettes tiltak som blant annet faste drop-in-møter der ledere og andre kan møte flere av etatens avdelinger.

Økonomiavdeling

I 2018 ble det sendt ut 29 231 fakturaer fra Modum kommune. Andelen som sendes ut som papirfaktura er redusert fra 54 % i 2017 til 48 % i 2018.

Type faktura	2017	2018	Endring
Avtalegiro	6 664	6 561	-1,5 %
E-faktura/interne elektroniske faktura/Vipps	6 958	8 435	21,2 %
Papirfaktura	14 992	14 021	-6,5 %
Digital postkasse/Vipps		214	

Ny modul for distribusjon av faktura ble tatt i bruk i november 2018. Dette innebærer at fakturaer også sendes til digital postkasse og vipps.

88 % av inngående fakturaer til kommunen sendes elektronisk. Tilsvarende tall for 2016 og 2017 var på hhv 73 % og 83 %.

Servicetorg, dokumentcenter, Husbankens tjenester og politisk sekretariat

TV-aksjonen, tildelt Kirkens Bymisjon, ga et innsamlingsresultat på 533 000 kroner.

Servicetorget har vært en av pilotene for det regionale lean-prosjektet i 2018. Målet for prosjektet har vært å forbedre mottak og ekspedering av telefonhenvendelser gjennom veiledning. Det ble i prosjektperioden gjennomført flere runder med registreringer for å sjekke løsningsgrad og tilgjengelighet. Det er gjennom prosjektet oppnådd forbedringer på begge områdene.

Ett av etatsmålene for 2018 har vært knyttet til å øke utsendelsen av elektroniske brev og faktura. Dette gjøres blant annet gjennom SvarUt. Stadig færre brev som sendes gjennom SvarUt blir nå sendt ut som brev. Nedgangen har vært fra 46 % i 2017 til 36 % i 2018.

Det har vært innvilget 43 startlån på til sammen 44 mill. kroner. Dette har vært mulig pga ubrukte lånemidler fra tidligere år. Husbanken har endret regelverket fra å gjelde toppfinansiering til å omfatte fullfinansieringer og refinansieringer.

<i>Kostra-nøkkeltall</i>	<i>Modum 2016</i>	<i>Modum 2017</i>	<i>Modum 2018</i>	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Brutto dr.utg. bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig, pr. innb.	94	71	235	207	98	327

Kommunen har tatt i bruk Husbankens digitale løsning, Startskudd, for behandling av søknader både for lån og tilskudd.

IKT

IKT-avdelingen har i 2018 blant annet deltatt med ferdigstilling av Modumheimen bygg B og Skredsvikmoen barnehage. I tillegg har det vært arbeidet for Krødsherad kommune i forbindelse med ombygging og flytting av tjenester fra Kryllingheimen sykehjem.

Øvrige prosjekter har vært knyttet til automatisering av driftstjenester, GDPR og portalløsning for innbyggere.

Den regionale satsingen på digitalisering har vært knyttet til fellesløsninger innen chatboten KommuneKari, MinSide (som lanseres i 2019) og løsninger for automatisering av meglerleveranser.

I desember 2018 valgte Sigdal og Krødsherad kommuner å si opp driftsavtalene med Modum kommune. Avtalene har 6 måneders oppsigelsestid. Den regionale digitaliseringsgruppen ble lagt ned i desember 2018.

Kommunikasjon

I 2018 startet arbeidet med anskaffelse av ny hjemmesideleverandør. Hjemmesidene vil være innbygger- og brukerrettet og det legges til rette for at flere tjenester kan utføres elektronisk. Arbeidet forventes fullført før sommeren 2019.

Det har også i 2018 vært arbeidet med godt språk i saksfremlegg og brev. Saksbehandlere har blitt fulgt opp, og det er utarbeidet maler som ledd i arbeidet med å gjøre utgående brev mer lettleselege.

Det var pr 31.12.2018 om lag 11 300 personer som følger Modum kommune på Facebook. Med det har kommunen flest følgere av kommunene i Buskerud, de store byene inkludert. Dette sosiale mediet brukes i større grad til informasjon fra virksomheter, etater og kommunen. Det har også vært et nyttig redskap i å engasjere innbyggere, samt til positiv omdømmebygging. Facebook har også i en langt større grad blitt brukt til spredning av stillingsannonser.

Beredskap

Kommunens ROS-analyse og beredskapsplan ble vedtatt av kommunestyret i 2018. Fylkesmannen har på bakgrunn av dette avsluttet tilsynet fra 2017.

Etter anbefaling fra Kriseutvalget for atomberedskap, har kommunen anskaffet jodtabletter til bruk i situasjoner med utslipp av radioaktivt jod. Tablettene er beregnet brukt til anbefalte grupper; barn og unge under 18 år, gravide og ammende. Jodtabletter plasseres ut på skoler og barnehager, samt helsestasjoner.

Folkehelse

Samarbeidsarena psykisk helse (SAPH) omfatter satsningsområder som vedrører psykisk helse med tilstøtende vansker knyttet til rus og søvnproblematikk. I 2018 har også Øvre Eiker og Krødsherad kommuner blitt med i samarbeidet. SAPH har en felles koordinator i 40 % stilling.

Deltakerne i SAPH har flere felles prosjekter, kompetansestyrkende programmer, felles veiledning og kurs. SAPH arrangerte våren 2018 inspirasjonskonferansen Sammen om barn og unges psykiske helse på tvers av sektorene. 120 personer deltok på konferansen.

Tilrettelegging og bistand for næringslivet

Samarbeidsavtalen med Modum Næringsråd ble underskrevet i 2018. Den definerer hvilke oppgaver næringsrådet skal utføre for kommunen. Det vises til egen årsmelding fra næringsrådet.

Arbeidet med revidering av kommunens næringsplan startet opp i 2018. Planen behandles politisk i 2019.

Det har vært arbeidet både fra politisk og administrativ side med tilbudet langs Randsfjordbanen. Et godt samarbeid med andre kommuner og næringsrådet, samt andre bedrifter og organisasjoner gav en koordinert høringsuttalelse til fylkeskommunen. Fylkestinget har vedtatt å arbeide for et reelt persontogtilbud langs Randsfjordbanen mellom Hokksund og Hønefoss.

Utbyggingen av Melumenga boligfelt ble avsluttet i 2018. Det vises til kommentarer under investering.

Etablererveiledning

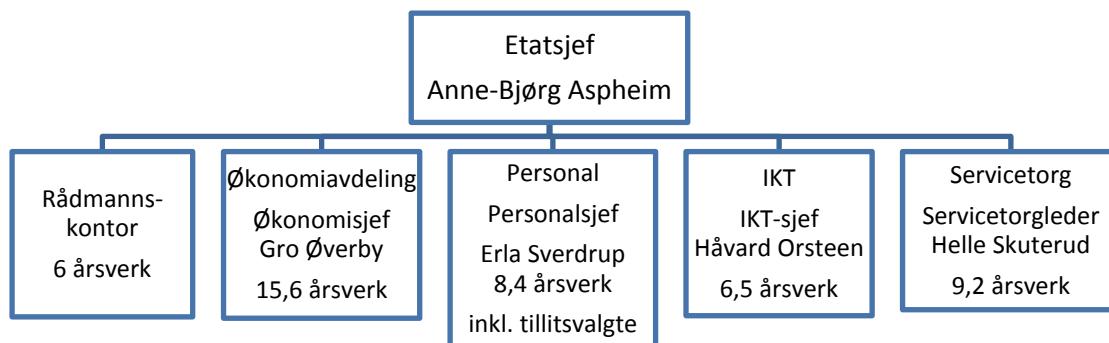
Modum Næringsråd overtok fra 01.01.2018 ansvaret for etablererveiledning og rådgivning til nyetablerte bedrifter. I 2018 var det 17 etablererveiledninger. Tre enkeltpersonforetak er stiftet.

Den norske kirke og andre religiøse formål

<i>Kostra-nøkkeltall</i>	<i>Modum 2016</i>	<i>Modum 2017</i>	<i>Modum 2018</i>	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Brutto dr.utg. til kirke, pr. innb.	469	472	479	515	565	509
Brutto dr.utg. til andre tros- og livssynssamf. pr. innb.	53	54	61	89	44	77
Brutto dr. utg. til kirkegårder, pr. innb.	266	282	303	86	105	118

Modum kommune er en av få kommuner som drifter kirkegårdene selv og dette gir seg utslag på nøkkeltallene i tabellen. Det er derfor hensiktsmessig å se nøkkeltall for kirke og kirkegårder under ett. Modum kommune ligger om lag 17 prosent høyere enn sammenlignbare kommuner og 28 prosent høyere enn landssnittet når det gjelder utgifter til kirke og kirkegårder.

SENTRALADMINISTRASJON
46 årsverk pr. 31.12.2018

5 UNDERVISNINGSSSEKTOR

Mål for undervisningssektoren

Videreutvikle et godt læringsmiljø og fortsette positiv utvikling innen læringsutbytte.

Måleindikator:

- Andelen elever som presterer på laveste nivå ved de nasjonale prøvene reduseres over tid.
- Andelen elever som presterer på høyeste nivå ved de nasjonale prøvene økes over tid.

Måloppnåelse:

Tabellen viser prosentvis andel av elever på laveste og høyeste nivå på 5., 8. og 9.trinn de fire siste årene. Tallene viser at Modumskolen de to siste årene har klart å løfte de svakeste elevene, men at det hittil ikke har blitt flere på høyeste nivå.

	15/16	16/17	17/18	18/19
5.trinn nivå 1				
Engelsk	35,1	32,4	23,4	28,6
Regning	25,5	26,7	26,8	19,1
Lesing	31,0	32,9	23,2	19,5
5.trinn nivå 3 (Høyest)				
Engelsk	16,2	14,9	10,6	16,3
Regning	20,4	17,3	21,7	18,4
Lesing	20	21,9	14,5	16,1
8.trinn nivå 1				
Engelsk	8,3	18,8	8,9	13,3
Regning	13,3	11,3	11,4	9,1
Lesing	13,3	14,8	10,5	12,1
8.trinn nivå 5 (Høyest)				
Engelsk	12	3,8	6,3	7,2
Regning	6,7	7,5	4,4	12,7
Lesing	9,6	9,6	6,2	11,5
9.trinn nivå 1				
Regning	4,2	6,9	5,9	8,9
Lesing	6,1	6,9	5,1	7,8
9.trinn nivå 5 (Høyest)				
Regning	20,1	22,3	10,4	16,3
Lesing	20,4	22,9	13	12,7

Måleindikator:

- Elevers grunnskolepoeng (karaktersummen ved grunnskolens avslutning) viser en positiv utvikling over tid

Måloppnåelse:

Grunnskolepoeng varierer fra år til år, men over tid vises en positiv trend i Modumskolen.

	13-14	14-15	15-16	16-17	17/18
Modum	37,1	40,4	39,3	40,7	42,3
Nasjonalt	40,4	40,7	41,1	41,4	41,8

Måleindikator:

- Andelen elever som trives, opplever mestring og medvirkning (målt i Elevundersøkelsen) økes over tid.

Måloppnåelse:

Tallene i tabellen viser at Modumskolen opplever stabilitet knyttet til mestring og motivasjon blant elevene. Det arbeides med disse faktorene gjennom blant annet fokus på god klasseledelse og godt samarbeid med foreldre/foresatte.

Skoleår:	14/15	15/16	16/17	17/18
1.1 Motivasjon	3,94	3,94	3,84	3,86
1.2 Innsats	4,22	4,19	4,16	4,17
1.3 Mestring	4,04	4,05	4,01	4,00
1.4 Faglig utfordring	4,14	4,15	4,08	4,07

Måleindikator:

- Ingen elever opplever mobbing (målt i Elevundersøkelsen)

Måloppnåelse:

I Modumskolen er det høy trivsel og trygghet blant de aller fleste elever, men det er fortsatt elever som opplever mobbing i skolehverdagen. Det er en prioritert oppgave ved alle skoler og barnehager å forhindre at elever opplever mobbing.

Skoleår:	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
2.1 Trivsel	4,38	4,41	4,30	4,28
2.2 Trygt miljø	4,24	4,26	4,21	4,20
2.5 Mobbing blant elever	-	4,68	4,63	4,69
2.6 Digital mobbing	-	4,84	4,84	4,85
2.7 Mobbing fra voksne	-	4,93	4,91	4,94

Styrke foreldrerollen som ressurs for alle barns oppvekst.

Måleindikator:

- Omdømmet for Modumskolen utvikles positivt (målt i Foreldreundersøkelsen)

Måloppnåelse:

I 2018 ble det utarbeidet et forventningsdokument for samarbeide mellom skole og hjem. Dette setter søkelys på den viktige dialogen mellom skole og hjemmet. Dette vil bli retningslinjer for skolenes foreldresamarbeid fra 2019. Det ble ikke gjennomført foreldreundersøkelse i 2018, men den vil bli gjennomført i 2019.

Modumbarnehagene bygger kompetanse for livsmestring

Måleindikator:

- Det skal gjennom Foreldreundersøkelsen, være stabilt høy tilfredshet ved tre hovedområder; Relasjoner, barns trivsel og generell tilfredshet.

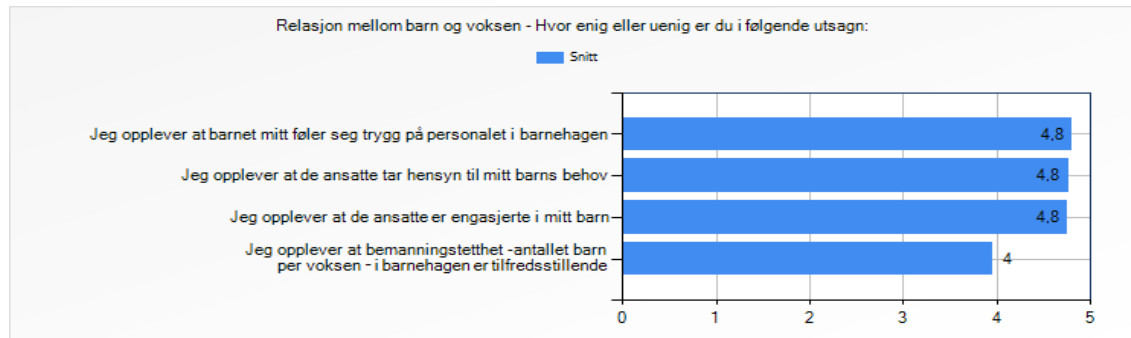
Måloppnåelse:

Foreldreundersøkelsen er en viktig indikator på barnehagenes kvalitet. Alle de kommunale barnehagene og nesten alle de private barnehagene gjennomfører undersøkelsen annethvert

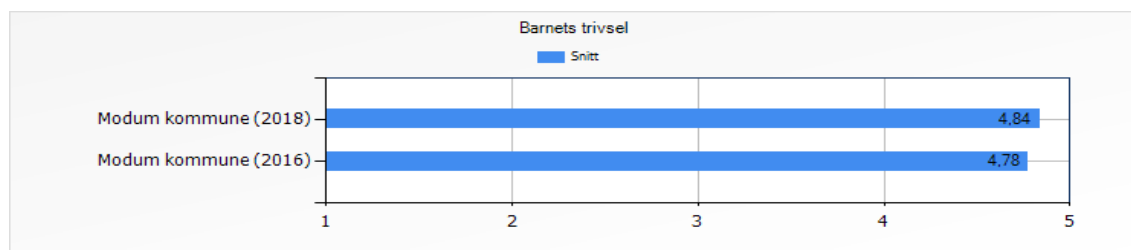
år. Tallene fra 2018 sammenlignes derfor med tall fra 2016. Tallet 5 er høyeste måloppnåelse.

Barnehagen har gjennom styringsdokumentet Kompetanse for livsmestring hatt fokus på relasjoner og voksenrollen i barnehagene.

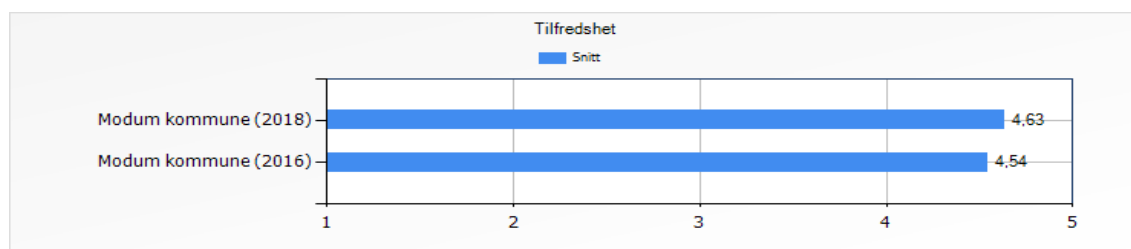
Foreldrene opplever i stor grad at barna er trygge, blir tatt hensyn til og ansatte er engasjert i barna. De er ikke i den grad fornøyd med bemanningen.

Barna i Modum trives godt i barnehagene sine. Trivselen var høy i 2016, og det har vært en liten økning til 2018. Barnas trivsel har et kontinuerlig fokus i barnehagene.

Foreldrene er generelt tilfreds med barnehagene. Det er en liten økning i tilfredsheten blant foreldrene fra 2016 til 2018.

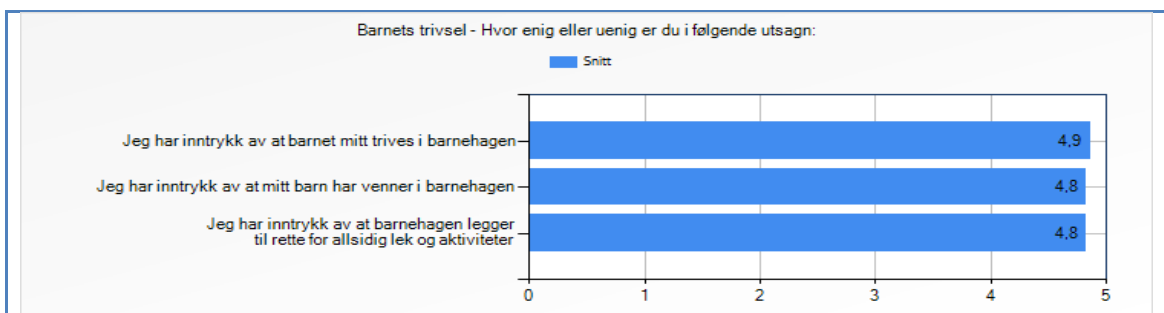

Måleindikator:

- Det skal ikke oppleves krenkelser eller mobbing Modumbarnehagene.

Måloppnåelse:

Barnehagene har ingen direkte måleindikatorer på mobbing i barnehagene. Det er derfor relevant å se nærmere på spørsmålene for barnas trivsel i barnehagene. Foreldrene oppgir 4,9 på trivsel som tilsier at foreldrene ikke opplever at deres barn blir mobbet. En annen viktig indikator er om barnet har venner i barnehagen. Her skårer barnehagene 4,8. Modumbarnehagene har en nulltoleranse for mobbing. De kommunale barnehagene har handlingsplaner for forebygging og håndtering av mobbing i barnehagene.

Måleindikator:

- Barnehagetilbudet er så godt at færre barn har behov for spesialpedagogisk hjelp.

Måloppnåelse:

Modum kommune har foreløpig ikke en nedgang totalt sett for styrkning på førskoleområdet. Det har vært en dreining i behovet fra spesialpedagogisk hjelp til tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne.

Måleindikator:

- Deltagelse i Modumbarnehagene øker over tid.

Måloppnåelse:

Deltagelsen i barnehagene av andelen av barn som bor i Modum øker og i 2018 til 90,2% mot 87,1% i 2016 og 89,6% i 2017. Landsgjennomsnittet ligger på 91,8 (2018).

Økonomi

(tall i 1000 kr)	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2017
100 Politisk styring	156	218	62	97
120 Administrasjon	2 444	2 472	28	2 538
121 Forvaltningsutg. i eiendomsforv.	622	638	16	650
173 Premiefond	-3 955	-3 955	0	-2 380
201 Barnehage	96 600	97 427	827	91 817
202 Grunnskole	141 582	142 588	1 006	144 139
211 Styrket tilbud førskolebarn	10 783	12 274	1 491	11 453
213 Voksenopplæring	7 279	4 417	-2 862	4 213
215 Skolefritidsordning	3 051	2 134	-917	3 411
221 Barnehagelokaler og skyss	3 360	4 146	786	3 694
222 Skolelokaler	17 040	16 674	-366	15 939
223 Skoleskyss	4 583	4 600	17	5 101
SUM UNDERVISNING	283 546	283 633	87	280 671

Det har vært behov for flere justeringer av drift i etaten i løpet av 2018. Det har vært et vesentlig merforbruk ved enkelte barneskoler og en nedgang i tilskudd til Voksenopplæringen som følge av nedleggelse av asylmottaket på Sevalstunet og en generell nedgang i antall flyktninger. Det har vært fokus på å redusere kostnader ved disse tjenestestedene, samt en generell innkjøpsstopp siste kvartal. Det ble i andre tertial varslet et merforbruk på ca. 2 mill. kr.

Etatens regnskap viser et totalt mindreforbruk på 87 000 kr. Dette inkluderer prosjektmidler som er inntektsført i 2018, men som har aktivitet i 2019. Det er avsatt totalt 2,1 mill. kr til bundet fond til dette.

Inkluderende arbeidsliv

Det arbeides systematisk med oppfølging av sykemeldte med bl.a. utarbeidelse av individuelle oppfølgingsplaner og et tett samarbeid med NAV. Sykefraværet i Undervisningsetaten har i 2018 vært på 7,5 %. Dette er en nedgang i forhold til 2017 på 0,3 prosentpoeng. Reduksjonen er på langtidsfravær.

Førskole

Barnehagene i Modum fikk gode tilbakemeldinger i foreldreundersøkelsen i 2018 som vist i rapporteringen for målene satt for 2018. Det er en god indikator på at det gjøres mye godt arbeid i de kommunale og private barnehagene i kommunen. Barnehagene er godt i gang med å implementere nye forskrifter for innhold i barnehagene (rammeplan) og kommunens styringsdokument *Kompetanse for livsmestring*. De ansatte i barnehagene er den viktigste enkeltstående faktoren for kvaliteten. Det har derfor vært fokus på voksenrollen via gjennomgang av rammeplanen og styringsdokumentet. Barnehagene har deltatt i en tverretattlig satsning for foreldrestøttene tiltak med fokus på trygghet, tilknytning og relasjon barn – voksen.

Barn i barnehage pr. 15.12.	2015	2016	2017	2018
Antall barn totalt (0-6) år	639	678	666	659
Kommunal	372	377	366	356
Ikke- kommunal	267	301	300	303

Kostra-nøkkeltall	Modum 2016	Modum 2017	Modum 2018	Buskerud	Gruppe 10	Landet
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	87,1	89,6	90,2	90,8	90,2	91,8
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	55,6	55,0	54,0	42,9	55,7	50,0
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal barnehage pr. bruker	185 196	203 112	217 640	215 240	203 927	215 179
Brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per oppholdstime	50	55	58	56	55	55
Kommunale driftsmidler til private barnehager per time (kr)	44	48	52	49	50	48

Andelen barn med plass er økt fra 81,2 % i 2015 til 89,6 % i 2017 og 90,2 % i 2018. Modum kommune nærmer seg landsgjennomsnittet på 91,8 % i 2018.

Tabellen over viser at Modum kommune har brutto driftsutgifter per bruker noe over landsnittet. Strukturen med mindre barnehager er i endring og vil gi utslag i 2019. Økningen i kostnader per barn fra 2017 til 2018 ses også nasjonalt, og er større enn for Modum kommune. Dette skyldes økende andel barn under tre år som har barnehageplass. Med

høyere andel med barn under tre år, øker også behovet for bemanning ut fra gjeldende bemanningsnorm. Dette har stor betydning for kostnader per barn.

Redusert foreldrebetaling

Den nasjonale ordningen for foreldrebetaling er en sikring for at ingen skal betale mer enn 6 % av inntekt for en barnehageplass. I tillegg er det innført gratis kjernetid for 3-, 4- og 5-åringer. Det er rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Fra og med 1. august 2018 gjelder gratis kjernetid for husholdninger som har en samlet inntekt som er lavere enn 533 500 kroner per år. I 2018 ble 146 (110 i 2017) barn i private og offentlige barnehager omfattet av ordningen med redusert foreldrebetaling og husholdningene ble totalt innvilget totalt 2 492 498 kroner (2 070 907 kroner i 2017) i redusert foreldrebetaling.

Kommunale barnehager

Det ble gjennomført strukturelle endringer i det kommunale barnehetilbudet i 2018. Løkkeveien barnehage ble nedlagt 31.07.2018. Ny kommunal barnehage, Skredsvikmoen barnehage, stod ferdig i 01.11.2018 og ble tatt i bruk 02.01.2019. I den forbindelse ble Rolighetsmoen barnehage og Gustadmoen barnehage lagt ned 31.12.2018. Endringen medførte en omstillingsprosess der de kommunale barnehagene hadde en overtallighet innen personalet som ble håndtert innenfor undervisning som helhet og med bistand fra to andre etater.

Bemanningssentralen

Undervisningsetaten la bemanningssentralen inn under undervisningsetaten de syv første månedene. Tiltaket var økonomisk motivert. Det viste seg i midlertid at kapasiteten, kompetansen og effektiviteten ikke var tilstrekkelig med den nye organiseringen. Hovedansvaret ble derfor tilbakeført til en tverretattlig løsning der ressursene og fleksibiliteten blir ivaretatt på en mer smidig og kostnadseffektiv måte.

Bemanningsnorm og pedagognorm i barnehagene

Stortinget har vedtatt en ny bemanningsnorm og en skjerping av pedagognormen. Bemanningsnormen stiller krav om minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. Skjerpet pedagognorm innebærer minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Bemanningsnormen ble innført 1. august 2018. Barnehagene har ett år på seg til å innfri kravet. Pedagognorm skal innfris innen 1. august 2019.

Tilskudd til private barnehager

Det var et mindreforbruk på 818 000 kroner i tilskudd til private barnehager. Dette omfatter både ordinært driftstilskudd til private barnehager i Modum og refusjoner for barn fra Modum i andre kommuner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak at de private barnehagene ikke utnyttet kapasiteten sin fullt ut, de nye normene medførte midlertidig nedjustering av kapasiteten i to av barnehagene.

Kommunal sats	2016	2017	2018
0 – 2 år	196 335	198 662	210 159
3 – 6 år	95 174	95 915	101 232

Grunnskole

Grunnskolen i Modum fortsetter positiv utvikling innenfor elevenes trivsel, mestring og resultater. Det arbeides med utvikling i skolene med blant annet pedagogisk analyse (tidligere LP) og AART i barnetrinnet for å arbeide med sosial kompetanse. Digitale verktøy tas i bruk og styrker læringsarbeidet i hele Modumskolen. I tillegg er det første året av det EU-finansierte prosjektet BOOST, som skal bidra til å bygge barn og unges motstandskraft, gjennomført. I 2018 gikk også tiendeklassingene i Modum ut med rekordhøyt gjennomsnittlig antall grunnskolepoeng på 42,3 (nasjonalt snitt 41,8).

ELEV TALL I MODUM	2014/2015 Pr.01.02.14	2015/2016 Pr. 01.11.15	2016/2017 Pr. 01.11.16	2017/2018 Pr.01.11.17	2018/2019 Pr. 01.11.18
Buskerud skole	158	153	154	147	143
Enger skole	193	196	201	208	214
Stalsberg skole	230	232	225	240	250
Sysle skole	157	158	154	158	139
Vikersund skole	321	344	340	333	344
Nordre Modum u.skole	230	232	224	226	245
Søndre Modum u.skole	224	208	228	242	238
Sum	1 513	1 523	1 526	1 554	1 583

Elevtallet viser en økning på 29 elever fra forrige skoleår. På to skoleår har elevtallet steget med 57 elever. SMU har hatt en stor elevtallsøkning de to siste skoleår, mens NMU har hatt en stor økning siste skoleår. De andre skolene har et stabilt elevtall med små endringer.

Området grunnskole hadde i 2018 et mindreforbruk på 1 mill. kr. Det er tre barneskoler som begynte året med vesentlig høyere forbruk enn budsjettet. Gjennom våren og sommeren har det vært fokus på å kutte kostnader og skolene har drevet som budsjettet månedlig etter sommeren. Underskuddet ved disse skolene ble noe kompensert av innkjøpsstopp i sektoren, mindreforbruk ved andre skoler og PPT. I tillegg er det inntektsført ca. 2 mill. kr i tilskudd til BOOST-prosjektet. Noe av dette er benyttet i 2018, men ca. 1,6 mill. kr ble overført som bundet fond til 2019.

Kostra-nøkkeltall	Modum 2016	Modum 2017	Modum 2018	Buskerud	Gruppe 10	Landet
Netto driftsutgifter per innb. 6-15 år til - grunnskole og spesialskoler	85 928	90 184	87 354	85 359	95 869	88 986
- skolelokaler	18 604	18 609	19 135	18 911	18 456	19 514
- skoleskyss	2 808	3 220	2 846	2 167	3 424	2 196
Gruppestørrelse 2 (antall)	16,7	16,1	17,6	17,2	15,0	16,5
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	39,4	40,6	42,3	41,9	41,0	41,8

Netto driftsutgifter per innbygger i alderen 6-15 år til grunnskole er lavere sett i forhold til sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnitt. Målt i gruppestørrelse 2, som er antall elever per lærer utenom spesialundervisning og særskilt norskundervisning, ligger Modum kommune vesentlig høyere enn sammenlignbare kommuner og høyere enn landsgjennomsnittet. Det vises også til en positiv utvikling innen grunnskolepoengene, resultatet etter ti års skolegang i grunnskolen.

BOOST

Det EU-finansierte prosjektet BOOST har i 2018 gjennomført det første av fire år. Dette året er brukt til å samle kunnskap om hva som fungerer best for å utvikle barn og unges sosiale og emosjonelle kompetanse. I dette er en mengde skoler intervjuet gjennom elever, lærere, rektorer, foreldre og andre ansatte. Dette har gitt nyttig innsikt i utviklingen av tilnærmingen som skal fases inn i Modumskolen høsten 2019.

Digitalisering

Arbeidet med å utnytte digitale verktøy for å styrke elevenes læring i Modumskolen fortsatte i 2018. Alle elever i ungdomstrinnet har elev-PC og stadig mer læringsaktivitet foregår på digitale plattformer. Høsten 2018 ble elev-PCer fra ungdomstrinnet tatt i bruk i barnetrinnet. I første og andre klasse støttes nå grunnleggende lese- og skriveopplæring av ipad. I 2018 ble det også tatt i bruk ny læringsplattform i skolene. Det er ansatt en digital pådriver i 60 % stilling som støtter innføring av ny læringsplattform og digitaliseringsarbeidet generelt ute i skolene.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Det ble i 2018 henvist 21 barn under skolepliktig alder, mot 20 året før. I grunnskolealder ble 48 barn henvist, mot 36 barn året før. Av voksne ble 22 personer henvist, mot 17 voksne i 2016. PPT hadde i 2018 et varslet mindreforbruk på grunn av vakans i forbindelse med at ansatte er i delvis permisjon og videreutdanning skoleåret 2018/2019. Det har vært vanskelig å rekruttere for midlertidige stillinger og PPT har hatt fokus på å beholde aktivitetsnivået ute i skolene og barnehagene.

Skolebehovsplan

Med bakgrunn i vedtak i K-sak 115/18 i er det startet utredning av følgende saker:

- Mulighetsstudier for bedre skolebygg ved Vikersund og Stalsberg skoler i løpet av 2019. Mulighetsstudien må vise behovet for romløsninger/rominndelinger og må ses i sammenheng med EPC tiltakspakke.
- Utredning med ny skole i Åmot som da eventuelt vil erstatte Buskerud og Enger skoler.

Skolefritidsordning (SFO)

Kostra-nøkkeltall	Modum 2016	Modum 2017	Modum 2018	Buskerud	Gruppe 10	Landet
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO, prosent	55,4	47,7	55,5	57,7	51,8	58,4
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidsordning, per komm. bruker	28 234	29 059	30 003	28 228	31 150	31 458

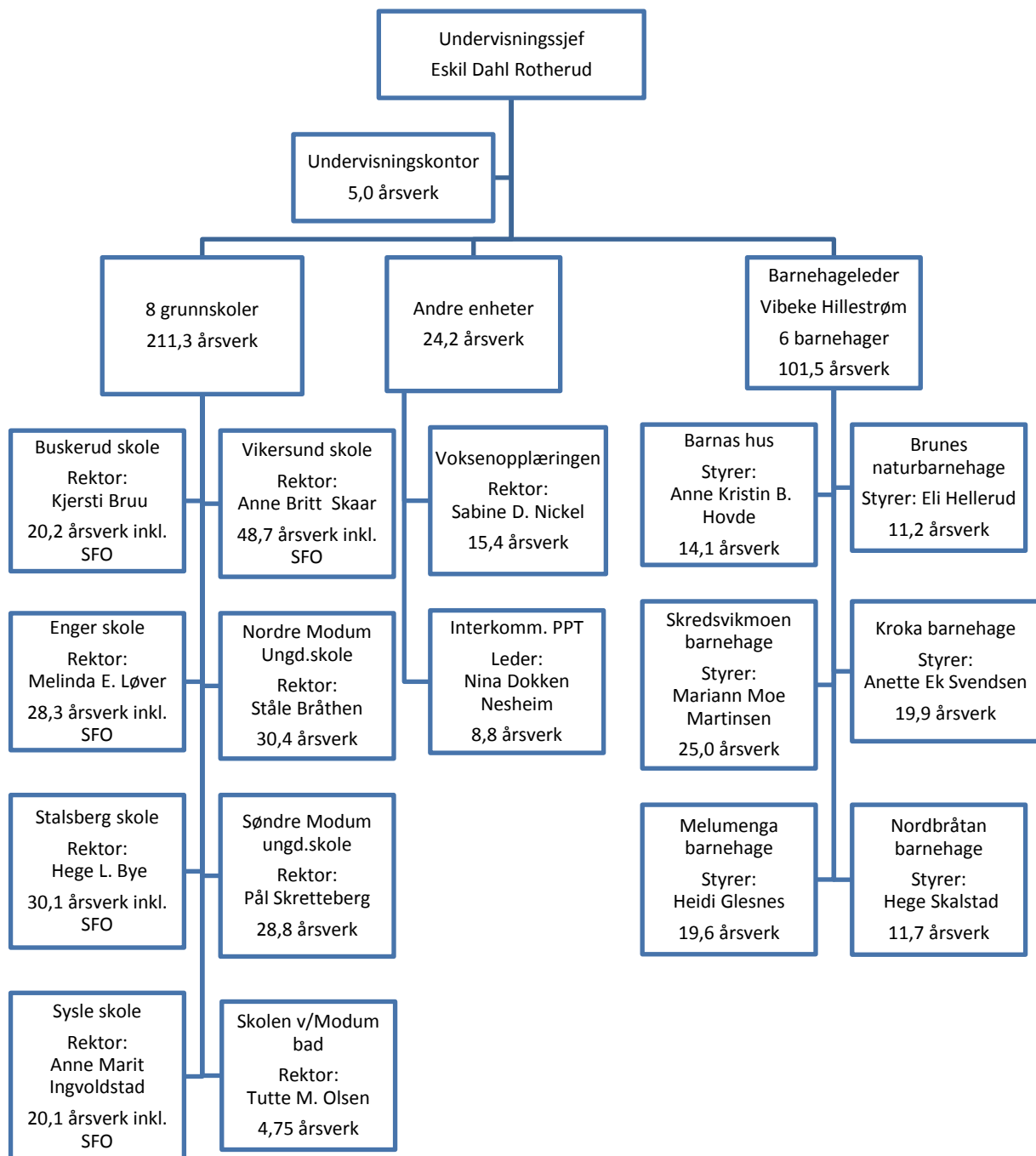
Oppslutningen om SFO viser at skoleåret 2017/2018 var et år med unormalt lav deltagelse i SFO i Modum. Andelen som benytter seg av tilbudet er igjen oppe over 55 %. Den lave deltagelsen førte til en svikt i inntektene fra foreldrebetaling og dette er årsaken til et merforbruk innen SFO på 0,9 mill. kr.

Voksenopplæringen

Voksenopplæringen hadde et merforbruk på 2,86 mill. kr i 2018. Dette skyldtes en generell nedgang i antall deltagere ved Voksenopplæringen, samt nedleggelse av asylmottaket på Sevalstunet. Samlet ble refusjonen fra staten 2,5 mill. kr lavere enn budsjettet og 3,6 mill. kr lavere enn i 2017. Det ble satt i gang en nedbemanningsprosess ved Voksenopplæringen høsten 2018 med sikte på å redusere aktivitet, men effekten av dette har i hovedsak kommet ved årsskiftet. Det vil være fokus på å redusere kostnader ytterligere og tilpasse driften etter en tid med uvanlig høy aktivitet. Under vises oversikten over antall deltagere de fire siste årene:

	2015	2016	2017	2018
Deltakere i voksenopplæring (språk)	50	99	103	70
Deltakere i grunnskoleopplæring for voksne	22	74	82	49
Deltakere i spesialundervisning for voksne	28	25	21	21

UNDERSVISINGSETATEN
342 årsverk pr 31.12.18

6 HELSE- OG SOSIALSEKTOR

Mål for helse- og sosialsektoren

Sikre at brukere/pasienter er på rett omsorgsnivå og får tilpassede tjenester.

Måleindikator: Forbedret tilfredshet målt ved brukerundersøkelser.

Måloppnåelse: Brukerundersøkelser blir avholdt i 2019 både for barnevern og pleie og omsorg.

Økt satsing psykisk helsevern

Måleindikator: Modum kommune skal være på gjennomsnitt i Buskerud når det gjelder antall innleggelser i 2. linjetjenesten.

Måloppnåelse: Modum kommune har over tid vært på gjennomsnitt i Buskerud når det gjelder antall innleggelser i 2. linjetjenesten. I 2018 er det gjort klar en mindre enhet på Geithus bo- og dagsenter.

	2016	2017	2018
Antall innleggelser rus/psykisk helse, Modum	61	55	51

Tidligere innsats barn og ungdom

Måleindikator:

- Andel unge 18-24 år som mottar sosialhjelp på NAV skal være under 5 prosent.
- Flere barn får forebyggende tiltak fra helsestasjon og barneverntjenesten.
- Færre barn har behov for plassering i annen omsorgstjeneste.

Måloppnåelse:

- Andel unge 18-24 år som mottar sosialhjelp har vært under 3 % gjennom 2018. I desember 2018 var tallet 2 %.

	2016	2017	2018
Ant. unge mottakere øk. sosialhjelp, Modum	57	54	76

- Fordobling i kurstilbud til foreldre i tråd med prosjektet «Foreldrestøttende tiltak – en helhetlig satsing på oppvekst».
- Barn med behov for plassering i annen omsorgstjeneste har blitt redusert med 12 prosent.

	2015	2016	2017	2018
Ant. plasserte barn.	57	61	59	52

Egenmestring og økt trivsel

Måleindikator: Stabilisere andel hjemmeboende eldre over 80 år på over 85 prosent.

Måloppnåelse: Andel hjemmeboende eldre over 80 år er på 87 prosent.

	2015	2016	2017	2018
Andel hjemmeboende eldre over 80 år (%)	98,7	90	92,3	87

Økonomi

	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2017
(tall i 1000 kr)				
100 Politisk styring	176	120	-56	187
120 Administrasjon	2 782	2 857	75	2 913
121 Forvaltningsutg. i eiendomsforv.	634	470	-164	505
173 Premiefond	-10 110	-10 110	0	-6 234
232 Forebygging - helsestasjon	13 528	15 062	1 534	6 693
233 Annet forebyggende helsearbeid	6 682	7 986	1 304	7 408
234 Aktivisering eldre/funksjonshemmede	7 783	7 479	-304	7 450
241 Diagnose, behandling, rehabilitering	20 547	20 778	231	20 009
242 Råd, veiledning, sosial forebygg. arb.	5 528	6 402	874	6 435
243 Tilbud til personer med rusproblemer	1 111	2 125	1 014	1 221
244 Barneverntjenesten	6 422	7 933	1 511	7 887
251 Barneverntiltak i familien	3 074	2 191	-883	3 443
252 Barneverntiltak når barnet er plassert	23 867	23 777	-90	29 783
253 Helse- og omsorgstj. i institusjon	99 400	95 871	-3 529	86 514
254 Helse- og omsorgstj. til hjemmeboende	152 161	148 048	-4 113	152 973
256 Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold	2 473	2 473	0	1 475
261 Institusjonslokaler	2 843	2 863	20	3 240
273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	1 111	1 000	-111	549
275 Introduksjonsordningen	16 395	16 265	-130	16 159
276 Kvalifiseringsordningen	5 092	4 848	-244	4 592
281 Ytelse til livsopphold	16 033	14 880	-1 153	14 513
283 Bistand til etablering av egen bolig			0	-288
285 Tjenester utenfor ordinært komm tj	439	0	-439	42
SUM HELSE OG SOSIAL	377 971	373 318	-4 653	367 469

Etaten har et merforbruk på 4,7 mill. kroner, som knytter seg til lønnsområdet.

Virkomhetene som utgjør det største merforbruket er Tun Modumheimen med 3,1 mill. kr og tradisjonell hjemmetjenesten med 1,4 mill. kroner. Det er reduksjon i tilskudd til ressurskrevende brukere samt refusjon fra annen kommune tilsvarende 1,5 mill. kroner på Vikersund bo- og dagsenter. Helsestasjonstjenesten har et mindreforbruk på til sammen 2,8 mill. kroner. Barnevernet har samlet sett en besparelse på 600 000 kroner, som et resultat av færre fosterhjems plasseringer mot slutten av året.

Planer og utvikling av tjenestetilbudet

Plan for Friskliv, habilitering, rehabilitering og koordinerende enhet, ble vedtatt av Kommunestyret 29.10.18. Arbeidet med revurdering av Demensplanen startet høsten 2018.

Modumheimen andre byggetrinn sto ferdig juni 2018, 24 nye plasser. Beboere og ansatte ved Furulund bofellesskap flyttet inn på Modumheimen, 16 plasser. De siste 8 plassene søkte kommunen Husbanken om å utsette og ta i bruk. Husbanken ga tillatelse med å starte opp i oktober 2019.

Stadionveien bofellesskap med 8 beboere og personell flyttet inn Furulund desember 2018. Det er for øvrig gjort organisasjonsendringer som har samlet flere tilbud under en virksomhetsleder.

Inkluderende arbeidsliv

Helse- og sosialetaten hadde i 2018 et sykefravær på 8,8 %, en økning på 0,5 prosentpoeng sammenlignet med 2017. Det er det legemeldte fraværet som utgjør den største delen. Korttidsfraværet ligger på 2,2 % mens det i 2017 var på 1,1 %. På grunn av dette er nye rutiner for registrering og oppfølging av korttidsfravær påbegynt senhøstes 2018. Sykefraværet viser store variasjoner innenfor virksomheter/avdelinger.

Det har vært utfordringer ved enkeltavdelinger når det gjelder kommunikasjon og arbeidsmiljø. Det har vært bistand fra NAV Arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten.

Vold og trusler mot ansatte

Fra tid til annen opplever tjenesteområdene at ansatte utsettes for vold, trusler eller trakassering fra pasienter/brukere. I 2018 forekom dette flere ganger, og enkelte tilfeller ble politianmeldt. Staten ser at det er behov for større fokus på dette området, da skadevirkningene kan være store for enkeltansatte. Flere av tjenesteområdene har oppdatert sine prosedyrer. Staten ser likevel et behov for videre satsning på området, og har løftet behovet for en etatsoverskridende retningslinje knyttet til håndtering av disse sakene.

Kompetanse

Det er utarbeidet langsiktige og kortsiktige handlingsplaner på etatsnivå og virksomhetsnivå. Satsingsområdene har vært videreutdanning og master i rus/psykiatri, avansert klinisk sykepleie, smertebehandling, geriatrisk vurderingskompetanse, videreutdanning i rehabilitering og psykisk helse for helsefagarbeidere. Det har vært stor deltakelse på interne kurs i etaten.

Læringer	9 personer
Videreutd. av helsefagarb. på fagskole	4 personer
Videreutd. av høgskoleutd. på høgskole	12 personer
Masterutdanning	8 personer
Kurs og internopplæring	400 personer

Velferdsteknologi

I 2018 ble kompetansehevingsprogrammet «Velferdsteknologiens ABC» iverksatt i samarbeid med USHT Buskerud-Ringeriksområde. Her har 18 stykker deltatt.

En arbeidsgruppe har jobbet med innføring av elektroniske medisindispensere i hjemmebaserte tjenester. Kommunen vil lease 10 dispensere i første omgang. Det implementeres i tjenesten i løpet av mars 2019. Alarmmottaket til trygghetsalarmene er svært gammelt og det er ikke back-up tjenester til dette. Det har i 2018 vært arbeidet med dette.

Frydenberg og Vikersund-bo og dagsenter har i 2018 fått installert nytt sykesignalanlegg. Det er samme type som på Modumheimen. Vi har fått investeringsmidler fra Husbanken på inntil 1 670 000 kroner.

Private tilbydere av BPA-tjenester

Det er høye administrasjonskostnader hos de private tilbyderne av BPA-tjenester. Gjeldende avtaleperiode løper ut i 2018, og kan forlenges med inntil 2 år. Foreløpig har alle kommuner benyttet muligheten til forlengelse - i første omgang ut 2019. Kommunen vil i løpet av 2019 vurdere organisering av BPA.

Tilskuddsmidler 2018

110630	Rask psykisk helsehjelp	710 000
130790	MODELLUTPRØVING - PSYKOLOGER	410 000
130980	INTERKOMM. PÅRØRENDESKOLE(DEMENTE)	45 000
131200	HJEMMEREHABILITERING	334 950
131260	SESAM-psykisk helse	500 000
131370	Psykolog - frisklivssentralen	410 000
131390	Friskliv og mestring 2015	100 000
131400	Kosthold FM Buskerud	300 000
131580	Barnefattigdom / NAV	610 000
131650	Helsestasjon og skolehelsetjeneste	932 330
131680	NAV-Arbeidsinstituttet	162 553
131720	Seksuell helse	130 000
131760	FOU friskliv	250 000
131770	Foreldrestøttende tiltak- en helhetlig satsing på oppvekst	400 000
131790	BUA Modum	156 578
131805	Velferdsteknologi i Midt-Buskerud	500 000
131825	Arbeidsmarkedstiltak	18 802
131890	KUM-midler	72 000
131900	Ung integrering	610 000
131910	Kompetansehevede tiltak Hdir 2018	300 000
131915	"Livskvalitet - hele livet ut"	300 000
131920	Multidok	125 000
131930	BV Faglig utdanning 2018	100 000
131935	Svømmeundervisning Minoritetsspråklige barn	3 750
131960	Psykolog - hjemmebaserte tjenester	410 000
131986	Læringsnettverket for BTV for Buskerud	560 000
	SUM	8 450 963

Bemanningssentralen

Bemanningssentralen har 9,5 årsverk, i tillegg 9,7 årsverk på timebank og i økt grunnbemanning (5,4 årsverk i 2017). 38 % av ledige vakter som blir besatt dekkes av bemanningssentralen. Målet er at innen 2020 skal 70 % av innleie være med faste ansatte utover grunnturnus. Bemanningssentralen har en viktig rolle når det gjelder arbeidet med heltidskultur i kommunen.

Kommunehelsetjenesten

Kostra nøkkeltall	Modum 2016	Modum 2017	Modum 2018	Buskerud	Gruppe 10	Landet
Legeårsverk pr 10 000 innb.	9,7	9,5	10,7	10,7	10,7	11,1
Årsverk fysioterapi pr 10 000 innb.	11,6	11,5	11,0	10,3	10,7	9,4

Turnuslege startet opp på Åmot legesenter høsten 2018. Tilsynslegeordningen ved Modumheimen har økt fra 0,8 årsverk til 1,2 årsverk.

Forebyggende virksomhet

Frisklivssentralen

Over 60 prosent av landets kommuner har etablert Frisklivssentral etter modell fra Modum. 25 kommuner deltok på årets fagdag på Furumo. Det er nasjonal og internasjonal interesse for nettsiden [fritid123](#) som er utviklet i Modum. Fritid123 er presentert for norske kommuner blant annet gjennom KS nettverk. Internasjonalt gjennom Sunne kommuner, som Norges bidrag på WHO internasjonale Healthy Cities konferanse i Belfast. Foreløpige resultater fra studie av Frisklivssentralen viser at tilbudet når de som trenger det. Videre viser studien at hjelpen som gis, gjør det enklere å ta valg som er bra for helsen.

BUA låner gratis ut fritids- og sportsutstyr til barn og unge i Modum. Tallene viser en positiv økning både på antall utlån og brukere. I tillegg har antall enheter økt.

	2017	2018
Brukere av BUA	486	786
Antall enheter * utlånt	453	2457
Enheter på BUA	596	803

* Enheter på BUA er enheter/ utstyr til utlån.

Ergo/fysioterapiavdelingen

Fysioterapeutene har flyttet til lokaler i helsestasjonen i Åmot og er samlokalisert med Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom. Vi har også økt samarbeid med helsestasjonen for sped/småbarn.

Det ansatt en fysioterapeut med påbegynt master i fysioterapi for barn og unge i 100 % fast stilling. Fysioterapeutene i avdelingen har initiert til og deltatt i et forprosjekt om å kunne bruke videoopptak som dokumentasjon i journal i samarbeid med Sintef og Posicom. Dette prosjektet skal utvikles videre og det søkes nye midler i 2019. Fysioterapeutene er også deltagende i implementering av Aktiv Lek i SFO.

Rask psykisk helsehjelp

Forskning viser at Rask psykisk helsehjelp gir bedre resultater enn vanlig oppfølging. Totalt har Rask psykisk helsehjelp hatt 269 henvendelser i 2018 hvorav 136 er nye.

Helsedirektoratet har gitt 300 000 kr i tilskudd til utarbeidelse av kurs for elever på Buskerud videregående skole og kurs for ungdom i NAV (18 -30 år). Dette videreføres i 2019. Fotograf Nina Djærff og Rask psykisk helsehjelp har gjennomført et fotoprojekt for å fremme holdningen om at vi alle har en psykisk helse. Plakater og roll-ups står utstilt i Modum og Sigdal. Prosjektet er senere prisbelønt og har fått bred medieomtale.

Helsestasjon

I september åpnet «drop-in»-tilbud for gravide, sped- og småbarn i tillegg til tilbud om ulike kurs og grupper i nye lokaler i Åmot helsesenter. Dette er en start på etableringen av Familiens hus. Unge kvinner har tilbud om gratis vaksine mot livmorhalskreft (HPV). I samarbeid med Kildehuset er det arrangert to fullsatte fagkurs for andre kommuner om undervisningsprogrammet #psyktnormalt. Angstmestringskurs for ungdomsskoleelever videreføres etter forskningsprosjektet. Statlige tilskudd finansierer 5,5 av totalt 21,2 årsverk. Det er krevende å rekruttere til fagstillinger, derfor har det vært endel vakanser.

I 2018 ble det etablert et eget familieteamet innenfor helsestasjon. Teamet har fokus på forebygging og tidlig intervensjon. Det har vært arrangert 6 foreldreveiledningskurs (COS). Det gis veiledning og oppfølging av enkeltfamilier. Barne- ungdoms- og familiedirektoratet har gjennom en fire-års periode (2017 -2020) innvilget kr 1,2 mill. kr til foreldrestøttende tiltak med hovedfokus på foreldreveiledningskurs. Firmaet «Tilknytningspsykologene» har gjennomført fagsamlinger om relasjon og trygg tilknytning for ansatte og foreldre.

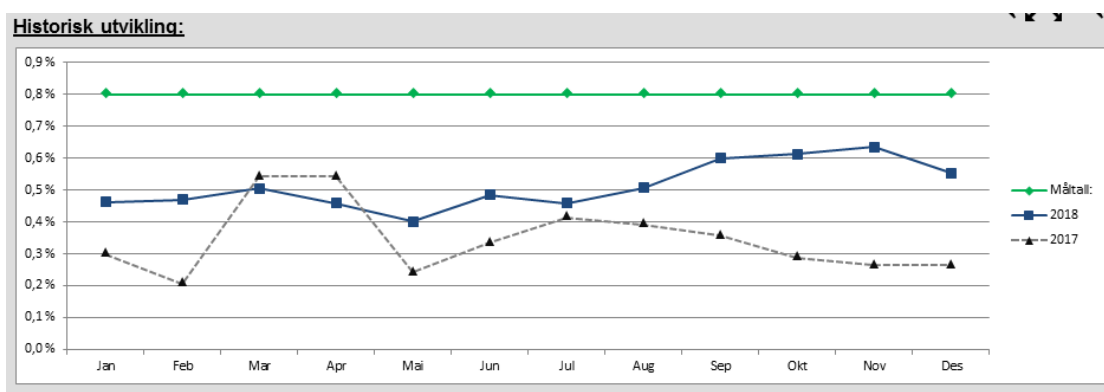
NAV Modum

<i>Kostra nøkkeltall</i>	<i>Modum 2016</i>	<i>Modum 2017</i>	<i>Modum 2018</i>	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 25-66 år, av innbyggerne 25-66 år	4,4	4,0	3,8	..	..	..
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker	37 720	39 078	44496	..	..	48 533
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	182	169	173			
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	38,8	27,3	27,9	..	..	42,1

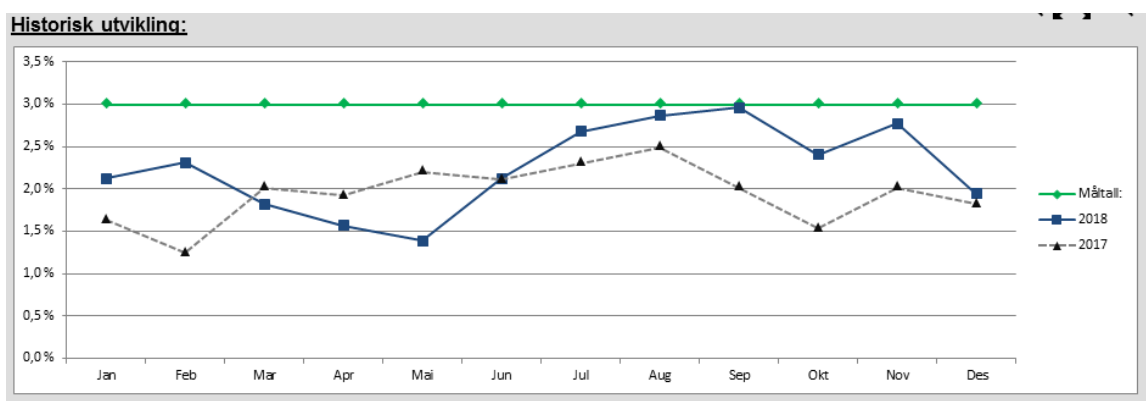
Det er en økning av utbetalt økonomisk sosialhjelp i 2018, sammenlignet med 2017. Årsaker til dette er flere, blant annet høyere bolig- og strømpriser, samt at flere mottakere har sosialhjelp som hovedinntekt. Som følge av bl.a. økt antall flyktninger, samt endringer og innstramminger i regelverket for arbeidsavklaringspenger, har vi sett en økning av antallet unge søkere av økonomisk sosialhjelp (18-34 år).

I 2018 har det blitt fattet 1891 vedtak om økonomisk sosialhjelp. Av disse ble 1231 innvilget, 375 ble delvis innvilget og 285 saker ble avslått.

Andelen langtidsmottakere med sosialhjelp som hovedinntekt har økt:

Grafen under viser andelen unge, 18-24 år, som har mottatt økonomisk sosialhjelp i 2018.

Også i 2018 ble det søkt og innvilget prosjektmidler for «Tilskudd til unge voksne med langvarig og sammensatte behov». Dette er et samarbeid med Ung Invest Midtfylket, hvor ekstra plasser og oppfølging gis til ungdom uten skolerett. Prosjektmidlene går til en veilederstilling, som jobber både på Ung Invest og i ungdomsteamet på NAV.

Prosjektarbeidet mot barnefattigdom «Sammen for barna» fortsatte i 2018. Arbeidet med en plan for barnefattigdom har blitt ferdigstilt, og arbeidet med en «Oppvekst for livsmestring» blir videreført i 2019.

NAV fikk midler i 2018, som i sin helhet ble videreført til 2019, til prosjekt «Ung Integrering». En veileder skal her følge opp unge innvandrere som står utenfor arbeid og utdanning. I tillegg skal stillingen jobbe på systemnivå, med øvrig tjenesteapparat, frivillighet osv., for å få flere innvandrere over i arbeid.

Flyktningetjenesten

Kommunestyret vedtok i sak 105/17 at Modum imøtekommer IMDi's anmodning om å bosette 15 flyktninger. I tillegg kan det bosettes inntil 10 flyktninger på familiegjenforening. Som en følge av at færre flyktninger søkte asyl i Norge, ble Geithusveien bofellesskap med plass til 6 enslige mindreårige avviklet vinteren 2018.

Pr. 31.12.2018 deltok 55 personer i introduksjonsprogram. 29 personer avsluttet introduksjonsprogrammet i 2018 og 5 personer fikk utvidet introduksjonsprogram.

31 % av flyktningene ble kvalifisert til jobb eller utdanning utover grunnskole. Medregnet grunnskole ble 66 % kvalifisert til arbeid eller utdanning.

Flyktningetjenesten har gjennom året hatt utfordringer med å anskaffe nok boliger. Noen få unge mennesker har vist manglende boevne, og det har vært utfordringer med betaling av husleie. Dette har medført utkastelser og høye husleierestanser. Samtidig har det vært ressurskrevende at arbeidet med boliger ikke er mer helhetlig og bedre koordinert i kommunen. Boligsosial handlingsplan skal slutføres i løpet av høsten 2019.

Det er vanskelig å skaffe arbeids- og språkpraksisplasser til deltakere i introduksjonsprogrammet. Ved opptak i barnehager en gang pr. år, må noen foreldre vente flere måneder før de kan starte i introduksjonsprogram. Det er en utfordring med store svingninger i bosettinger fra år til år.

Midt-Buskerud barneverntjeneste

Kostra nøkkeltall	Modum 2016	Modum 2017	Modum 2018	Buskerud	Gruppe 10	Landet
Netto dr.utg.pr.innb. 0-17 år	13 019	14 997	12 200	11 377	10 796	10 899
Netto dr.utg. pr. barneverns klient	116 794	161 128	135 744	140 728	120 283	134 453
Andel 0-17 år med undersøkelse	5,7	5	4,9	4,7	4,9	4,9
*Andel 0-22 år med barnevernstiltak	7,2	6	4,5	4	4,7	3,8
Brutto dr. utg.						
- barnevernstjeneste pr.reg. barn (244)	33 355	46 500	45 740	56 643	43 644	51 186
-barnevernstiltak i familie pr barn (251)	40 309	44 420	39 596	53 455	32 703	39 596
-barnevernstiltak utenf. familie pr barn (252)	334 676	464 700	417 803	434 395	407 259	439 854

**Indikatoren er endret i 2018, fra 0-17 år til 0-22 år.*

Tjenesten er delt i tre team:

- Melding- og undersøkelse
- Hjelp- og omsorgstiltak
- STYRK-team (veiledningsteam)

Tjenesten betjener omlag 19500 innbyggere og har i løpet av ett år rundt 400 aktive saker. Det har vært en evaluering av den interkommunale barnevernvakta i 2018. Ordningen er midlertidig videreført.

Total saksmengde har i 2018 hatt en vesentlig nedgang for Modum kommune, både hva gjelder antall meldinger, antall plasserte barn og antall barn i tiltak.

Følgende tabell kan vise saksutviklingen for årene 2009- 2018:

MODUM KOMMUNE	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antall meldinger	109	150	191	203	214	186	153	179	184	156
Antall avsluttede undersøkelser	91	75	122	149	137	130	124	137	139	130
Barn med hjelpetiltak	65	81	86	103	99	115	114	107	96	79
Av disse; barn plassert frivillig utenfor hjemmet	9	6	7	3	10	10	10	8	6	6
Barn under omsorg/ plassert utenfor hjemmet (inkl. akuttvedtak)	11	17	30	38	44	47	47	53	53	46
Antall barn i tiltak totalt	76	98	116	141	153	162	161	160	149	125
MODUM KOMMUNE	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Prosentandel fristoversittelser i undersøkelsessak	13,6%	5,4%	2,5%	15,6%	10,3 % (MB)	16,9% (MB)	20,2 % (MB)	6,6% (MB)	0,7% (MB)	3,5% (MB)
Antall saker per besatte stilling (for Midt-Buskerud- MB)	----- -	29,2	28,6	31,9	32,3 (MB)	21,2 (MB)	23,9 (MB)	22,2 (MB)	21,3 (MB)	20,3 (MB)

Pleie- og omsorgstjenester

Kostra nøkkeltall	Modum 2016	Modum 2017	Modum 2018	Buskerud	Gruppe 10	Landet
Korr brutto dr.utg.pr.plass i institusjon	1 125 402	1 264 469	1 158 725	1 251 420	1 146 162	1 220 066

Tabellen viser at Modum har en reduksjon i korrigerte brutto driftsutgifter pr.plass i institusjon. 16 nye plasser ble tatt i bruk i midten av 2018. I oktober 2019 skal 8 flere plasser være i drift. 2020 vil være det første året med helårsdrift for hele Modumheimen og nøkkeltallene vil da være mer reelle.

Saksbehandlerenheten

Gjennom 2018 har det vært gitt en oversikt over antall innkomne søknader, overholdelse av saksbehandlingstid, ventelister og kapasitet til hovedutvalget. Oversikten har vist at kommunen har god kapasitet på tjenester og plasser.

Koordinerende enhet

Koordinerende enhet (KE), består av to ansatte fra Tun Funksjonshemmede, to ansatte fra Saksbehandlerenheten og en ansatt fra Mestringsenheten. Hver deltager har avsatt inntil 20

% stilling til arbeidet. I 2018 hadde enheten fokus på opplæring av alle avdelinger innenfor helse- og sosial knyttet til bruk av individuell plan (IP) og koordinatorrollen. Videre har det vært en gjennomgang av alle brukere med IP for å få avsluttet en rekke «sovende» ordninger. Tjenesten har også gjennomført fagdager med opplæring i aktuelle veiledere på området og generell utvikling av tjenesten.

Kreftkoordinator

Det må jobbes videre med å gjøre rollen som kreftkoordinator kjent i kommunen og hva som kan tilbys av hjelp. En positiv erfaring er at kreftkoordinator har i flere tilfeller vært et bindeledd mellom spesialisthelsetjenesten og brukere. Dette har gjort at det blir bedre og tettere samarbeid rundt den enkelte bruker og klargjør behovet til brukeren.

Kreftkoordinator har avholdt fagseminar i samarbeid med ressurspsykiatrienettverket og 30 sykepleiere fra hele helse og omsorg deltok.

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmetjenesten sør og nord, Mestringsenheten og Geithus bo og dagsenter er slått sammen med en felles virksomhetsleder. Det er ansatt nye avdelingsledere på hver enhet. Bemanningssituasjonen og arbeidsmengden har gjort det nødvendig å ta inn vikar ved fravær. Dette har resultert i et merforbruk på lønn i hjemmetjenesten sør og nord på 1,3 mill. kr. i 2018.

Prosjektet Lean har vært gjennomført og gitt de ansatte en metode for å jobbe med forbedringsarbeid. Det har vært gjennomført et arbeid for å vurdere økt samarbeid og samlokalisering for hjemmetjenestene nord og sør. Dette fortsetter i 2019.

Mestringsenheten har i 2018 bestått av Geithusberga bofellesskap, Ludohuset aktivitetssenter, rus-, psykiskhelse- og hverdagsrehabiliterings-team. Ved siden av ambulerende tjenester til enkeltpersoner, har Mestringsenheten holdt kurs og fagdager. I desember startet «Åpent hus»- et aktivitetstilbud for mennesker med store utfordringer når det gjelder rus, og som ellers faller ut av andre tilbud. Åpent hus er en del av Nasjonal overdose-forebygging i utvalgte kommuner (Helsedirektoratet) og det er noe finansiert av prosjektmidler.

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Buskerud (USHT) har støttet to prosjekter i regi av Mestringsenheten. Sterk og stødig er et prosjekt vi har fått midler til å starte gjennom dette. Dette er et forebyggende gruppetreningsprogram for mennesker med nedsatt gangfunksjon, basert på utdanning av frivillige gruppeledere. Individuell mestring og recovery (IMR) er et annet gruppetilbud som tilbys. Med støtte fra USHT har vi utdannet 4 kursledere.

På Geithus bo og dagsenter startet det et arbeid for å skille av 4 leiligheter (skjerming) med dør inn til fellesareal. Det er tenkt at disse leilighetene blir en mer forsterket enhet til bruk for pasienter med ROP-lidelser(rus og psykiske lidelser).

Vikersund bo- og dagsenter

I 2018 har det blitt gjennomført en omstillingsprosess. Det er færre ressurskrevende brukere enn tidligere. De som har blitt overtallige har fått jobb på Modumheimen eller i Bemanningssentralen.

Tun rehabilitering, Frydenberg

I 2018 ble store deler av Frydenberg pusset opp innvendig, og det ble laget en helt ny vei ned til fjorden som gjør det enklere for pasienter å komme seg ned dit.

Det har i 2018 totalt vært 396 opphold fordelt på 174 pasienter (snitt liggetid rehabiliteringsopphold er 27 døgn, 21 døgn ved korttidsopphold, 31 døgn avlastningsopphold og 50 døgn utredning/rullerende opphold).

Det har totalt vært 45 pasienter inne på øyeblikkelig hjelpopphold med en gjennomsnittlig liggetid på 3 dager. 39 av disse har vært somatiske og 6 har vært psykiatri. Det er nytt fra 2018 at kommunalt akutte døgnplasser også skal dekke psykiatri.

Tun Modumheimen

På grunn av mindre behov for sykehjemsplasser ble bare to av avdelingene i B-bygget tatt i bruk i 2018. For hele Tun Modumheimen er det et merforbruk i forhold til budsjett på 3,1 mill. kr. Det vesentlige av merforbruket er knyttet til lønnskostnader. Økt sykefravær med 1 prosentpoeng har medført økt bruk av vikarer.

Tun funksjonshemmede

Tun funksjonshemmede har gjennom året hatt stort fokus på endringsarbeid. Dette har vært et samarbeid med ledelse, tillitsvalgt/ansatte og bruker/partsrepresentanter i tunet. Heddybo har blitt oppusset og tilbyr plass for to ressurskrevende brukere.

Høsten 2018 flyttet Stadionveien over til Furulund. Bakgrunnen var at Stadionveien hadde store mangler i forhold til fellesarealer og tilrettelegging for funksjonshemmede. I nye lokaler er kapasiteten økt og det er blitt mulig å tilpasse bruken av lokalene bedre til hver enkelt bruker. Nye og større fellesarealer har gjort at det jobbes med å utvikle nye Furulund med tilbud til flere enn de som bor der.

I arbeid med å øke heltid og senke bruk av antall vikarer, har mer bruk av timebank og større fleksibilitet fra ansatte, gjort at vi har flere ansatte med større faste stillinger i tunet.

I 2018 har 30 ansatte i tunet, gjennomført «Mitt livs ABC», det er en utdanning som spesielt er rettet mot brukergruppen psykisk utviklingshemmede og går over 2 år.

Det er etablert en «K9 gruppe» som jobber systematisk med kartlegging og utarbeidelse av tvangsvedtak hjemlet i kapittel 9 i Helse – og omsorgstjenesteloven.

Modum arbeidssenter har kjøpt ny minibuss, som forenkler transport. På grunn av stor pågang av nye brukere høsten 2018, er det inngått ny leieavtale med Modum Industri om større arealer.

Sentralkjøkkenet

Ernæringsprosjekt Modumprosjektet har blitt varig og vi jobber kontinuerlig med å utvikle/kvalitetssikre dette arbeidet. Det er jevnlig samarbeidsmøter med kostombud og avdelingsledere på alle avdelinger. Samtidig har vi en representant ute på avdelingskjøkkenene fra Hovedkjøkkenet som ivaretar Ik-Mat prosedyrer og kommunikasjon.

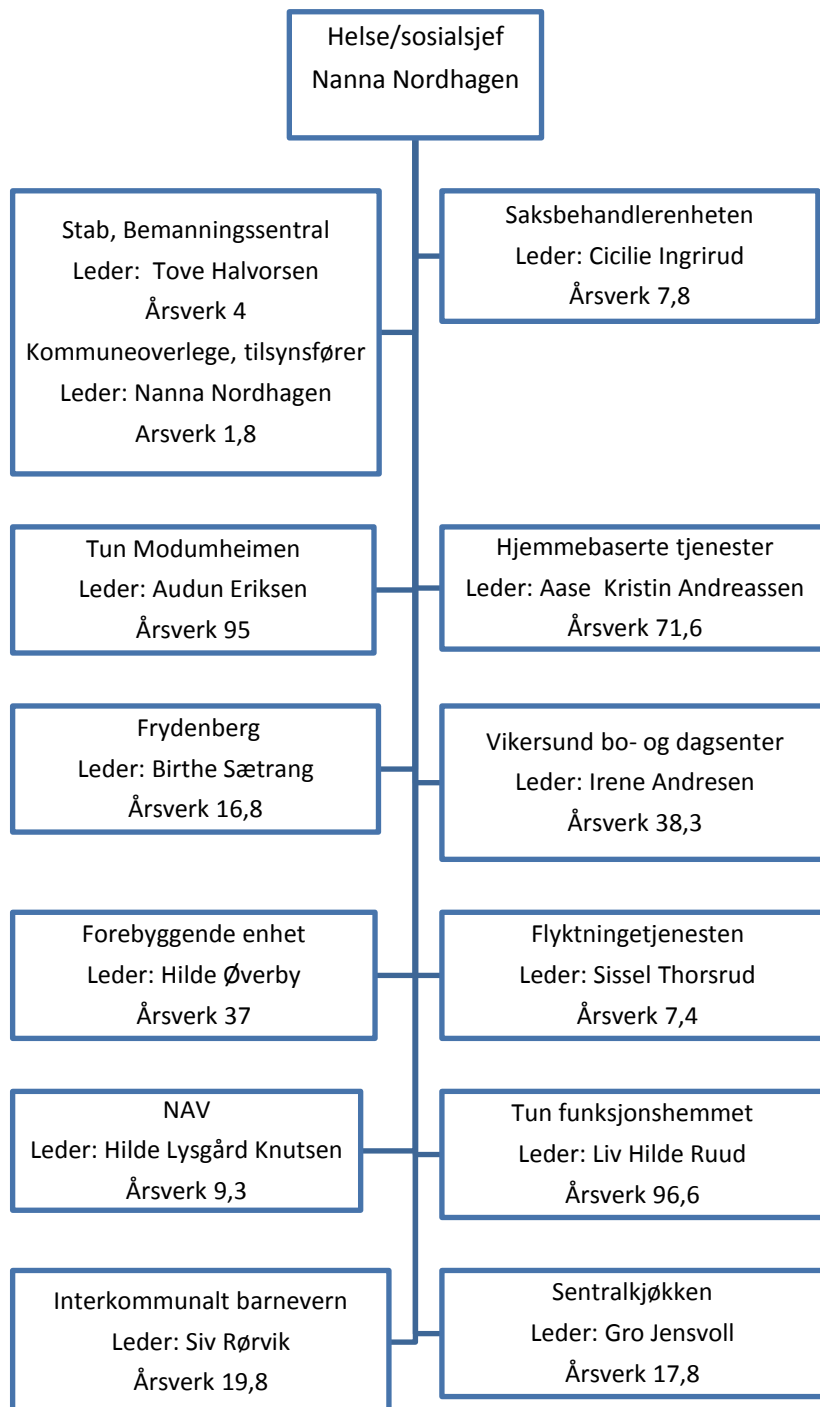
Det har vært ekstrautgifter for Sentralkjøkkenet i forbindelse med utbygging og rehabilitering av Modumheimen. Det har vært leid inn ekstra vakter ved arrangementer, flyttinger og stenging av hovedkjøkkenet i forbindelse med sprinkling.

Sentralkjøkkenet har økte utgifter som følge av 16 nye plasser ved Modumheimen i 2018.

Sentralkjøkkenet har en del gammelt produksjonsutstyr på kjøkkenene som krever reparasjoner og tiden er inne for utskifting av dyrt utstyr. Det er laget en prioriteringsliste på utstyr som er fordelt over 3 år.

Det er opprettet en ernæringsgruppe som har fokus på tiltak mot underernæring hos hjemmeboende. Nye prosedyrer for hjemmeboende med ernæringsutfordring er utarbeidet og skal videreføres og tiltak skal settes ut i praksis.

HELSE OG SOSIALETATEN
423 årsverk pr 31.12.18

7 KULTURSEKTOR

Mål for kultursektoren

Et bredt spekter av arrangementer, tilbud og aktiviteter skal rettes mot hele livsløpet.

Måleindikator: Antall arrangementer (type og målgruppe) skal være minst 230 og besøkende/betalende skal være minst 270 000 personer. Antall åpne/tilgjengelige dager skal være som 2017.

Måloppnåelse: 272 412 brukere/besøkende på sektorens tilbud. Vi har opprettholdt antall åpne dager som i 2017. Antall arrangementer er ikke telt. Se mer under hver funksjon.

Flere barn og unge er fornøyde med nærmiljøet sitt

Måleindikator: Innbyggerundersøkelse og elevundersøkelse skal gi høyere skår enn forrige gang undersøkelsene ble gjennomført.

Måloppnåelse: Innbyggerundersøkelse 2018, score 4,4. I 2014 var score på 4,5.

Kulturtilbudet til barn, unge og spesielle grupper prioriteres. Samhandling på tvers av sektorene for å synliggjøre tilbudene.

Måleindikatorer: Antall barn og unge knyttet til subsidierte aktiviteter øker.

Måloppnåelse: 30 barn har opplevelseskort. Antall brukere som får dekket kontingent via opplevelseskort i 2018 var 10 stk. I 2017 var det 6 stk.

Økonomi

	Regnskap (beløp i 1000 kr)	Budsjett 2018	Avvik 2018	Regnskap 2017
100 Politisk styring	87	177	90	112
120 Administrasjon	1 010	1 075	65	1 013
121 Forvaltningsutg. i eiendomsforv.	75	75	0	78
173 Premiefond	-763	-763	0	-441
202 Grunnskole	146	91	-55	-47
231 Aktivitetstilbud barn og unge	2 945	2 968	23	2 596
234 Aktivisering eldre og funksjonshem	799	815	16	732
370 Bibliotek	3 616	3 457	-159	3 113
373 Kino	453	684	231	474
375 Museer	2 341	2 341	0	2 347
377 Kunstformidling	70	70	0	60
380 Idrett	4 482	4 995	513	3 747
381 Kommunale idrettsbygg	2 590	2 565	-25	2 759
383 Musikk- og kulturskole	4 322	4 189	-133	4 038
385 Andre kulturaktiviteter	4 065	4 061	-4	4 286
386 Kommunale kulturbygg	299	317	18	278
SUM KULTUR	26 537	27 118	581	25 144

Kultursektoren har et mindreforbruk på 581 000 kr. De største områdene med avvik i forhold til budsjett er:

- Administrasjon har et mindreforbruk på 65 000 kr. Årsaken er refusjon av sykepenger.
- Grunnskole – Den kulturelle skolesekk har et merforbruk på 55 000 kr. Årsaken er flere tilbud/aktiviteter enn budsjettet. Merforbruket er dekket inn ved bruk av fond.
- Bibliotek har et merforbruk på 159 000 kr. Årsaken er oppgradering av lokaler og utstyr som ble dyrere enn beregnet.
- Kino har en merinntekt på 220 000 kr pga økt besøk og økt kiosksalg.
- Idrett har et mindreforbruk på 513 000 kr. For idrettsanlegg er det et mindreforbruk på 770 000. Av dette er 650 000 kr bevilget, men ikke utbetalt støtte til idrettsanlegg.
Merforbruk i Furumo svømmehall er 264 000 kr. Årsaken til dette er færre besøkende.
- Musikk- og kulturskole har et merforbruk på 133 000 kr. Årsaken til dette er færre elever på dans enn beregnet.

Inkluderende arbeidsliv

Kultursektoren hadde et sykefravær på 4,7 prosent i 2018. For 2017 var sykefraværet 4,6 prosent. Korttidsfraværet er på 1,8 prosent, langtidsfraværet på 2,9 prosent. Sykefraværsoppfølgingen skjer i henhold til de retningslinjer som gjelder. Det er ikke gjort spesielle tiltak knyttet til sykefravær eller arbeidsmiljø.

Kostra

<i>Kostra nøkkeltall</i>	<i>Modum 2016</i>	<i>Modum 2017</i>	<i>Modum 2018</i>	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Netto dr.utg pr innb for kultursektoren (kr)	2 050	2 098	2 235	2 140	1 903	2 419
Netto dr. utg. til kultursektoren i % av kommunens totale netto dr. utg.	3,9	3,7	3,9	3,7	3,1	4,0
Netto dr. utg til idrett (f380/381) i % av kommunens totale netto dr. utg.	1,1	1,1	1,1	1,2	0,9	1,3
Netto driftsutgifter til barn og unge (f231/383) i % av kommunens totale netto dr. utg.	0,9	0,9	0,9	0,7	0,7	0,8

Modum kommune ligger litt under landsgjennomsnitt i netto driftsutgifter pr innbygger for kultur. Vi ligger noe høyere enn gjennomsnitt i Buskerud og sammenlignbare kommuner. De senere årene har Modum nærmet seg landsgjennomsnittet og det er en positiv utvikling sett i sammenheng med at befolkningen i Modum øker jevnt. Netto driftsutgifter til kultur i prosent av kommunens totale driftsutgifter ligger på samme nivå som tidligere. Det er viktig å prøve å opprettholde dette nivået. Til idrett bruker Modum kommune noe mindre enn sammenlignbare kommuner og landet. For en kommune som eier få anlegg er prosenttallet

høyt. Netto driftsutgifter til barn/unge ligger over nivået til kommuner i Buskerud, andre sammenlignbare kommuner og landet. Dette speiler den omlegging i kultur som er gjort med blant annet å fokusere tilskuddsordninger mot denne gruppen.

Besøksstatistikk 2018 - Kulturetatens driftsansvar i Modum			
Tilbud/Virksomhet	År		Grunnlag for tall
	2017	2018	
Kulturelle spaserstokken	816	616	Telte deltakere
Kulturelle skolesekk - egen produksjon	1736	2623	Journalført besøksstatistikk
Kulturelle skolesekk - ekstern produksjon	2753	3907	Journalført besøksstatistikk
Frivilligsentral	2400	3105	Journalført besøksstatistikk
Ungdomshuset	6489	6257	Journalført besøksstatistikk
Utekontakten	1876	2575	3 kvelder pr uke, 15 i snitt
Modum Bibliotek	27742	33382	Statistikk fra Midt-Buskerud bibliotek
Modum Kino	10103	11030	Registrert billettsalg
Modum Kulturhus	16136	17920	Registrert billettsalg/besøk på arrangement
Modumhallen	68000	68000	Beregnet deltakere på skole/trening/kamper
Furumo svømmehall	75800	70040	Registrert billettsalg/anslag trening
Rockeverksted	950	1140	25 brukere pr uke
Kulturskolen	15564	15149	268 elever innmeldt i musikkskolen/deltakere konserter
Skolerom lag/foreninger	31920	34650	7 skoler, 30 brukere pr dag, 165 dager
Sum besøk totalt	264302	272412	
Sum besøk pr dag (365 dager)	724	746	

Resultatet for 2018 var 272412 registrerte brukere/besøk på sektorens egne tilbud. Dette er en økning på 8000 brukere fra 2017. Målsettingen om 270 000 brukere er nådd.

Aktivitetstilskudd barn/ungdom

Fellestiltak barn/ungdom

Ungdommens kulturmønstring ble arrangert i samarbeid med Sigdal og Krødsherad med ca 25 påmeldte. Sommergøy, kommunens ferietilbud til barn 7-13 år, ble arrangert over 2 uker. 82 barn deltok.

Ungdomshus SMU

Ungdomshuset er et populært treffsted for ungdom, primært i ungdomsskolealder. De fleste brukerne er fra søndre del av bygda. Besøket var litt lavere enn i 2017, men det er fortsatt høyt. Klubbstyret på ungdomshuset fungerer godt og deltar aktivt i planlegging og gjennomføring av aktiviteter og arrangement. Rockeverkstedet har ca. 30 brukere.

Fysisk aktivitet i gymsal på SMU organiseres på mandag, onsdag og fredag.

Andre kulturaktiviteter

Dugnadsbasert tilsyn på skoler i forbindelse med bruk på kveldstid ble videreført, og det er nå bare på Nordre Modum ungdomsskole det er tilsatt tilsynsvakt. På Søndre Modum ungdomsskole har ungdomshuset ansvar for tilsyn ved utleie.

Det ble ikke gitt tilskudd til lag og foreninger for voksne. Øvrige stønadsordninger til lag og foreninger ble videreført og i større grad enn tidligere knyttet opp mot inkluderende aktivitet.

Modum kommunes kulturpris for 2018 ble tildelt Hans Petter Eriksen for hans engasjement i «Ut på tur».

Aktiviteten «Månedens poster» ble videreført i samarbeid med Modum O-lag. 125 deltakere sendte inn deltakerkortet etter endt sesong.

Frivilligsentralen

Frivilligsentralen feiret 20-års jubileum i 2018. Det ble startet opp flere nye aktiviteter og ca 20 nye frivillige har bidratt på ulike aktiviteter/tilbud.

Bibliotek

	2014	2015	2016	2017	2018
Utlån voksne	36354	35609	35088	30899	30277
Utlån barn	17158	18959	18386	19033	16940
Totalt utlån	53512	54568	53474	49932	47167
Fysiske besøk	24609	24807	26073	27742	33382

Utlån har gått ned med 2800 enheter siden 2017. Det er nedgang i utlån av film og lydbøker, mens antall bokutlån går opp. Besøket har en oppgang på 15 prosent. Besøksøkningen skyldes at det ble brukt betydelige ressurser på oppgradering av publikumsarealet. Det er kjøpt inn en selvbetjeningsautomat til og ryddet og kategorisert i boksamlingen. På høsten startet biblioteket med ulike arrangementer for voksne, i tillegg til språkkafeen. Det ble innledet et samarbeid med kulturskolen, som har huskonsert på biblioteket 1 gang pr måned, stor suksess og mange besøkende.

Barneavdelingen ved biblioteket har vært involvert i 40 ulike arrangementer inkludert Den kulturelle skolesekken. Biblioteket har også fortsatt med Barnehagebiblioteket.

Kino

	2014	2015	2016	2017	2018
Besøk	10535	9283	11457	10103	11030
Antall forestillinger	254	234	230	244	252
Antall filmtitler	75	71	79	93	80
Antall norske filmer	15	8	15	18	17

For 2018 endte besøket på 11 030 personer, over målsettingen på 10 000 besøkende og 11 % over 2017. Beste film ble Månelyst i Flåklypa og Norske byggeklosser som nummer to.

Kinoen ble utstyrt med nye høyttalere, ny kiosk og billettluke. I tillegg ble billettsystemet oppdatert og forbedret. Det ble også startet opp med en egen «filmkveld-serie» med kvalitetsfilmer, noe som videreføres i 2019. I samarbeid med biblioteket ble det startet opp et «Boktrailer- prosjekt, hvor elever i 9 og 10 trinn får introduksjon om film og bøker før de lager sin egen «filmtrailer» basert på en bok de leser. Prosjektet videreføres i 2019.

Idrett og kommunale idrettsbygg

Idrett generelt

Kommunestyret vedtok å gi fast driftstøtte på 1, 5 mill. kr pr år til Stiftelsen Vikersund hoppcenter/Flying Team Vikersund.

6 søknader om spillemidler ble prioritert av kommunen. To av søknadene ble innvilget spillemidler.

Kommunestyret oppnevnte skytebaneutvalg med 10 representanter, 5 fra kommunen og 5 fra skytterforeningene. Skytebaneutvalget skal utrede mulighetene for å få etablert et felles skytebaneanlegg i Modum.

Furumo svømmehall

I 2018 var det totalt 70 040 besøkende i Furumo svømmehall, en nedgang på 5 760 fra 2017. Fantastisk vintervær ble avløst av tidenes sommer og besøket var lavere enn normalt i åtte av årets 12 måneder. Dette førte til svikt i billettinntekter og annet salg på totalt 341 000 kr. Besparelser i lønn/refusjon og andre driftsposter reduserte merforbruket til 217 000 kr. Billettprisene for voksne økte moderat, priser for barn og ungdom ble holdt på samme nivå som i 2017. Prisene ligger fortsatt på et nivå som er 15 – 30 % lavere enn sammenlignbare badeanlegg. Svømmehallen hadde åpent 344 dager. I 2018 arrangerte MSK to svømmestevner.

Modumhallen

Modumhallen, leie av Flying Team hallen og fotballhallen i hoppcenteret gir lag og klubber gode muligheter til å trene innendørs. Hallene benyttes også til cuper i ulike idretter, kulturarrangement, loppemarked mm. Besøk i Modumhallen i 2018 var på samme nivå som i 2017 - 68 000 personer.

Kulturskole

I 2018 fikk 270 elever pr uke undervisning i kulturskolen. Det er en økning fra 2017 på 2 elever. Gjennom ulike arrangementer og Den kulturelle skolesekk er samarbeidet mellom bibliotek, kulturhus/kino og kulturskole styrket gjennom 2018. Musikkelevne gjennomførte felles sommerkonsert, i tillegg satte danseelevne opp forestillingen «Falling Underground». I løpet av 2018 har kulturskolen gjennomført 31 konserter/forestillinger.

Kulturskolen selger dirigenttjenester til ett av kommunenes tre skolekorps og lærertjenester til alle kommunens skolekorps.

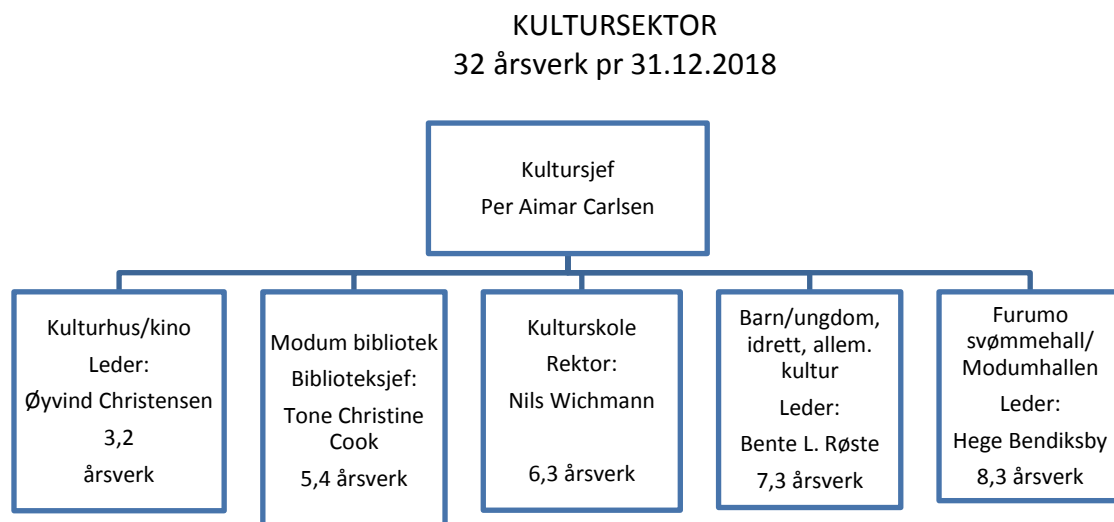
Den kulturelle skolesekk er rettet mot elever i grunnskolen. Aktivitetene til skolene er delt mellom det fylkeskommunale tilbudet og det som produseres lokalt. Elevmedvirkning er viktig i det kommunale tilbudet, og det utvikles nye tilbud hvert år.

Den kulturelle spaserstokken har gjennomført fem ulike konsertturneer, hvorav en med dans, på fire eldreinstitusjoner i kommunen.

Modum kulturhus

Det ble solgt nesten 8000 billetter i Modum kulturhus, noe som er et svært godt resultat. Konserter med kjente artister som Øystein Sunde og Kari Svendsen, DeLillos, Jonas Fjeld, Elg, Oscar Danielson, Jan Eggum, Anita Skorgan, Henning Kvintenes og Frode Alnæs har æren for det gode besøket. Riksteatret gjestet oss med 6 forestillinger. Det var også møter og konferanser, øvinger og kurs gjennom hele året som viser at kulturhuset er en møteplass for alle aldre.

I 2018 innledet Modum kulturhus samarbeid om billettsalg for Modum bad og Modum menighet sine konserter. Kulturhuset nettside fungerer nå som en lokal billettportal for kulturarrangementer. Dette gjør det nå mye enklere for publikum å finne ut hva som skjer og å kjøpe billetter.

8 TEKNISK SEKTOR

Mål for teknisk sektor

Entreprenører og husbyggere skal møte en imøtekommende og høyt kvalifisert byggesaksavdeling som effektivt håndterer forvaltningsaker.

Måleindikator: Det skal gjennomføres tilsyn med minimum 5 % av antall byggesaker per år.

Måloppnåelse: Det er gjennomført tilsyn i 44 av 261 byggesaker i 2018. Dette utgjør 17 %.

Modum kommune skal ha et bredt tilbud av byggeklare tomter for salg.

Måleindikator:

- 14 nye tomter i Melumenga legges ut for salg i 2018.

Måloppnåelse:

- Fjerde og siste etappe i Melumenga ble lagt ut for salg i 2018.

Energieffektiviseringstiltak og CO₂ reduksjon i kommunale formålsbygg

Målindikator:

- Samlet energiforbruk i kommunale formålsbygg reduseres med minimum 30 prosent. Energisparetiltak skal ha en bedriftsøkonomisk inntjeningsstid på maksimalt 10 år.

Måloppnåelse:

- Det er inngått kontrakt med AF Energi, og arbeidene med energisparing starter opp i 2019 og vil pågå til utgangen av 2020.

Økonomi

(beløp i 1000 kr)	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2017
100 Politisk styring	135	169	34	141
120 Administrasjon	1 193	1 112	-81	1 223
121 Forvaltningsutgifter eiendom	155	165	10	162
130 Administrasjonslokaler	2 507	2 488	-19	2 304
173 Premiefond	-2 065	-2 067	-2	-1 230
190 Interne serviceenheter	19 141	19 056	-85	17 773
301 Plansaksbehandling	1 597	1 799	202	1 366
302 Byggesaksbehandling og seksjonering	-671	-79	592	-1 198
303 Kart og oppmåling	179	279	100	-188
320 Kommunal næringsvirksomhet	-53	0	53	-108
329 Landbruksforvaltning	2 261	2 189	-72	1 970
332 Kommunale veier	8 936	8 728	-208	7 989
338 Forebygging av branner og andre ulykker	-802	-666	136	-918
339 Beredskap mot brann og andre ulykker	7 225	7 270	45	7 532
340 Produksjon av vann	1 779	1 977	198	1 499
345 Distribusjon av vann	-8 340	-8 588	-248	-7 882
350 Avløpsrensing	5 035	5 465	430	4 885
353 Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	-17 750	-17 686	64	-17 994
355 Innsaml. og gjenvinning av husholdn.avfall	-208	101	309	12
360 Naturforvaltning og friluftsliv	34	49	15	213
393 Kirkegårder, gravlunder og krematorier	719	818	99	1 571
SUM TEKNISK SEKTOR	21 008	22 579	1 571	19 121

Teknisk sektor har et samlet mindreforbruk på 1,6 mill. kr. Lønn og sosiale kostnader korrigert for refusjon sykepengar har et merforbruk på 332 000 kr.

Inkluderende arbeidsliv

Sykefraværet for 2018 var på 7,4 % som er 0,9 prosentpoeng høyere enn i 2017. Det arbeides aktivt med tilbakeføring av personer som er sykemeldte og for å øke nærværet.

Plansaksbehandling, bygge- delings- og seksjoneringssaker, kart- og oppmåling, kommunal næringsvirksomhet og landbruksforvaltning

Plansaksbehandling har et mindreforbruk på 200 000 kr som skyldes høy aktivitet.

Det er vedtatt ni reguleringsplaner i 2018. Det gjelder følgende planer:

- Reguleringsplanen for Badeveien nedre del
- Reguleringsplanen for Solhøi
- Reguleringsplanen for Ekengården
- Detaljregulering for Lampeveien
- Reguleringsplan for ny Geithus bru
- Detaljregulering for Haugland
- Detaljregulering for Kløftefoss – 3. gangs behandling
- Reguleringsplan for gang- og sykkelvei for Haugerudsletta FV 280
- Reguleringsplan for Vikersund hoppcenter

Plan, byggesak og miljø <i>Kostra-nøkkeltall</i>	<i>Modum</i> 2016	<i>Modum</i> 2017	<i>Modum</i> 2018	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Andel av reguleringsplanene som ble møtt med innsigelser i %	50	50	50	30	50	46
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan i %	10	19	21	19	23	20

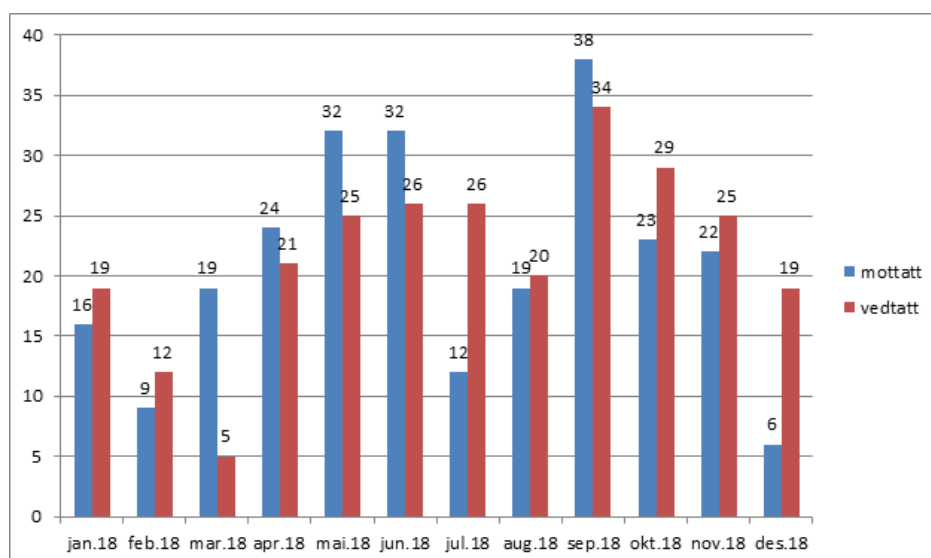
Kommuneplanens arealdel ble behandlet for 2. gang i kommunestyret i 2018. Flere endringer i vedtaket førte til at planen måtte legges ut på nytt offentlig ettersyn. Kommuneplanens arealdel ble ved 3. gangs behandling vedtatt i kommunestyret i februar 2019.

Treparts sykkelbygdavtale ble inngått sammen med Buskerud fylkeskommune og Statens vegvesen for perioden 2018 – 22. Hovedmålet i avtalen er en sykkelandel på 3 % og en samlet gang- og sykkelandel på 18 % i 2022. Dagens sykkelandel anslås til bare 2,2 %, som er godt under landsgjennomsnittet. Arbeidsgruppe og prosjektgruppe er etablert. Det skal utarbeides en prosjektplan, og både fysiske tiltak og holdningsskapende arbeid skal gjennomføres for å oppnå sykkelbygdplanens hovedmål.

Byggesaksbehandling og seksjonering har et mindreforbruk på 592 000 kr. Tjenestens selvkostgrad er beregnet til 74 %.

Det er gjennomført en forvaltningsrevisjon av kommunens byggesakshåndtering. Rådmannen har i etterkant utarbeidet plan for å bedre servicen overfor brukere av byggesaksavdelingen.

Totalt 261 byggesaker ble behandlet i 2018. 89 % av søknadene er behandlet innenfor den lovpålagte saksbehandlingstiden. Det er gjennomført tilsyn i 44 byggesaker.

Plan, byggesak og miljø <i>Kostra-nøkkeltall</i>	<i>Modum</i> <i>2016</i>	<i>Modum</i> <i>2017</i>	<i>Modum</i> <i>2018</i>	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist målt i dager	4	5	3	30	45	34
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist målt i dager	7	6	34	31	52	39

Kostratall viser at Modum kommune behandler byggesaker mye raskere enn andre kommuner. Dette gjelder saker med 3 ukers frist.

Kart og oppmåling har en merinntekt på 100 000 kr. Det er utført 140 oppmålingsforretninger, gjennomført 8 seksjoneringsaker og opprettet/fradelt/tinglyst 59 eiendommer. I tillegg ble det behandlet og tinglyst 36 sammenføringer.

Avlingstap som følge av den ekstremt tørre sommeren har vært en stor utfordring for landbruksnæringen. Staten etablerte en ekstraordinær ordning for å dekke avlingstap i 2018. Behandling av 220 søknader har vært en prioritert oppgave for landbruksavdelingen, som i en periode har måttet sette andre oppgaver til side.

Forebygging av branner og andre ulykker - beredskap mot branner og andre ulykker

I 2018 har Modum brannvesen hatt 222 utrykninger. De fordeler seg slik:

Type alarm	Antall
Automatisk brannalarm – reelt branntilløp	1
Unødig automatisk brannalarm	89
Bygningsbrann	8
Trafikkulykker	24
Helseoppdrag	33
Andre små branner/hendelser	66
Annet beredskapsoppdrag sammen med politi	1

Det er etablert en skogbranntropp som har fått opplæring i slokking av skogbranner på Torpomoen treningssenter i Hallingdal. Mannskapene har øvd på bruk av brannvesenets skogbrannutstyr.

Sommeren 2018 var ekstremt tørr, og mange steder i Sør-Norge herjet store skogbranner. I Modum ble det innført restriksjoner for ferdsel på skogsbilveier og hogst i skogen. Det var høy beredskap hos skogeiere for å forhindre branner.

Kommunen benyttet alle sine informasjonskanaler for å opplyse om den ekstreme skogbrannfaren. Det oppsto ingen større skogbrann i vår kommune.

Brann- og ulykkesvern <i>Kostra-nøkkeltall</i>	<i>Modum</i> 2016	<i>Modum</i> 2017	<i>Modum</i> 2018	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Netto dr.utg pr innb. feiing(338)	-35	-37	-26	58	31	72
Netto dr.utg pr innb. brannvesen (339)	551	577	561	819	792	776
Årsgebyr feiing og tilsyn	608	622	538	573	449	430

For Modum kommune er feiing for 2018 oppgitt i tabellen over for intervall på 4. hvert år og tilsyn hvert 4 år. Ved feiing hvert 4. år er avgiften 538 kr eks. mva. I 2016 og 2017 er prisen oppgitt for feiing 2. hvert år. Feiefrekvensen er behovsstyrt og fastsettes av brannvesenet. Modum kommunes kostnad for å drive brannberedskap i egenregi ligger lavt sammenlignet med Buskerud, gruppe 10 og landet.

Kommunale veier, nyanlegg, drift/vedlikehold, produksjon av vann, distribusjon av vann, avløpsrensing, avløpsnett/innsamling av avløpsvann, gjenvinning av husholdningsavfall

Kommunale veier har et merforbruk på 208 000 kr. Det skyldes økte driftsutgifter etter en uvanlig snørik vinter og en tilsvarende lang og tørr sommer hvor det var ekstraordinært behov for støvdemping.

Flere veier har blitt asfaltert. Øvre del av Badeveien er ferdigstilt med ny kjørebane og fortau. Ny vei fra Gravfossveien inn til Skredsvikmoen barnehage er bygget.

Flomsikring av nedre del av Hovdebekken er fullført i samarbeid med Nærsenteret og Statens vegvesen.

Sommeren 2018 var historisk varm og tørr. Tørken skapte utfordringer på ulike områder. Det ble nødvendig å innføre vanningsrestriksjoner. Lite nedbør og tørke gav minimalt tilsig til vannkildene. Vannstanden i vannkildene Urdvann, Midttjern og Damtjern sank lenger ned enn det vannverket har erfart tidligere. Lekkasjer på ledningsnettet er også en kontinuerlig utfordring.

Etablering av Splitkon på Gustadmoen, krevde at kommunen i samarbeid med eierne av fabrikken måtte løse forsyningen av nødvendig brannvann på 100 l/s inn til fabrikken. Det er lagt nytt ledningsnett med finansiering basert på anleggsbidrag. Anlegget ble ferdigstilt i 2018 uten at framdriftsplanen for oppstart av fabrikken ble skadelidende.

Det er også ført fram brannvann med 50 l/s til Vikersund sentrum syd i samarbeidet med Axer Eiendom AS som eier Vikersund nærsenter og lokalene til Kiwi. De har også bidratt med et anleggsbidrag.

Kommunestyret har behandlet sak om Forvaltningsrevisjon anbudsprosess og prosjektstyring i investeringsprosjekter. Rådmannen har iverksatt tiltak for å lukke avvik som fremkom i rapporten.

Renseresultatene fra kommunens tre renseanlegg oppfyller utslippstillatelsen. I 2018 er driften ytterligere forbedret. Overvåkning av kloakkutslipp viser også at det er liten påvirkning i hovedvassdraget.

Faktisk lånerente benyttes for beregning av kapitalkostnader i selvkostgrunnlaget for vann og kloakk. Gjennomsnittsrenten for kommunale lån i 2018 er beregnet til 2,05 %.

VANN <i>Kostra-nøkkeltall</i>	<i>Modum</i> 2016	<i>Modum</i> 2017	<i>Modum</i> 2018	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Finansiell dekningsgrad vann (%)	91	86	86			99
Pris:						
Årsgebyr vann	2 792	3 017	3 208	3 486	3 521	3 486
Tilknytningsgebyr	12 840	12 840	12 840	8 029	6 749	8 128
Gebyrinntekt pr tilknyttet innb	1 280	1 332	1 275	1 415		1 456
Andel abonnenter med vannmåler %	100	100	100	91		35

Dekningsgraden for vann er beregnet til 86 %. Saldoen på fondet pr. 31.12.2018 er 3 129 000 kr i underskudd.

Distribusjon og produksjon av vann har et samlet merforbruk på 50 000 kr.

AVLØP <i>Kostra-nøkkeltall</i>	<i>Modum</i> 2016	<i>Modum</i> 2017	<i>Modum</i> 2018	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Finansiell dekningsgrad avløp	96	93	90	106		106
Pris:						
Årsgebyr avløp	5 133	5 389	5 700	4 142	4 354	3 743
Tilknytningsgebyr	12 840	12 840	12 840	8 870	7 075	9 254
Gebyrinntekt pr tilknyttet innbygger		2 283	2 178	1 970		1 819

Dekningsgraden for kloakk er beregnet til 91 %. Saldoen på selvkostfondet er pr. 31.12.2018 er 3 654 000 kr i underskudd. Funksjonene for avløpsrensing og nett har et samlet mindreforbruk på 494 000 kr. Utgiften til kjøp av varer og tjenester har en besparelse på tilsammen 609 000 kr og mindreinntekter er på 514 000 kr.

RENOVASJON <i>Kostra-nøkkeltall</i>	<i>Modum</i> 2016	<i>Modum</i> 2017	<i>Modum</i> 2018	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Finansiell dekningsgrad renovasjon	106	109	91			72
Årsgebyr avfall	2 695	2 525	2 682	2 426	2 653	2 686

Standard renovasjonsgebyr ble økt med 6,0 % fra 2018 til 2019. Selvkostfondet for renovasjon er 2 078 000 kr pr. 31.12.2018. Dekningsgraden for 2018 er beregnet til 91,2 %.

SAMFERDSEL <i>Kostra-nøkkeltall</i>	<i>Modum</i> 2016	<i>Modum</i> 2017	<i>Modum</i> 2018	<i>Buskerud</i>	<i>Gruppe 10</i>	<i>Landet</i>
Netto dr utgift pr innbygger	931	1 088	1 187	1 223	1 042	1 123
Brutto investeringsutg. pr innb	1 402	1 366	2 475	1 365	1 588	1 205
Korr. br driftsutg. i kr pr. km kom.	130 060	152 600	164 337	200 556	102 424	158 785
Andel km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for av alle kommunale veier i %	15	15	18,8	25,8	21,7	15,7

Gravplasser og parkvesen

Parkvesenet har et samlet mindreforbruk på 275 000 kr. Det ble en god vinter med mye løypekjøring, og en særdeles kort og hektisk vår. Sommeren var preget av tørke, med mindre gressklipping og mer vanning enn tidligere år. Det ble i løpet av året ansatt ny kommunegartner.

Renhold, bygningsvedlikehold og teknisk sentral

(beløp i 1000 kr)	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik	Regnskap 2017
1900 Renhold	1 203	1 442	239	1 527
1901 Teknisk sentral	2 053	1 751	-302	1 831
1902 Verksted	1 077	1 171	94	1 081
1903 Parkvesen	4 816	4 992	176	4 594
1904 Bygningsvedlikehold	9 992	9 700	-292	8 740
SUM funksjon 190	19 141	19 056	-85	17 773

Renhold har et samlet mindreforbruk på 239 000 kr. Det er gjennomført en systematisk revisjon av ressursbruk og organiseringen i avdelingen. Bemanningssentralen har bistått med innføring av Visma Ressursstyring, slik at driften av avdelingen blir mer effektiv. Målet har vært å kunne tilby større stillingsandeler, heltidskultur, samt fjerning av ukurante arbeidstider. Visma ressursstyring ble satt i gang i fullskala i februar 2019.

Bygningsvedlikehold har et samlet merforbruk på 292 000 kr. Utgifter til kjøp av varer og tjenester har et merforbruk på 689 000 kr. Merinntekter fra egenproduserte tjenester levert til investeringsprosjekter og boligforvalter er på 381 000 kr.

Vedlikeholdsavdelingens vaktmestere har i 2018 fakturert 3 063 timeverk til boligforvalter.

For å effektivisere fakturering og registrering av timer som vaktmestere utfører, har avdelingen tatt i bruk digital registrering via mobiltelefon i programmet Smart-dok.

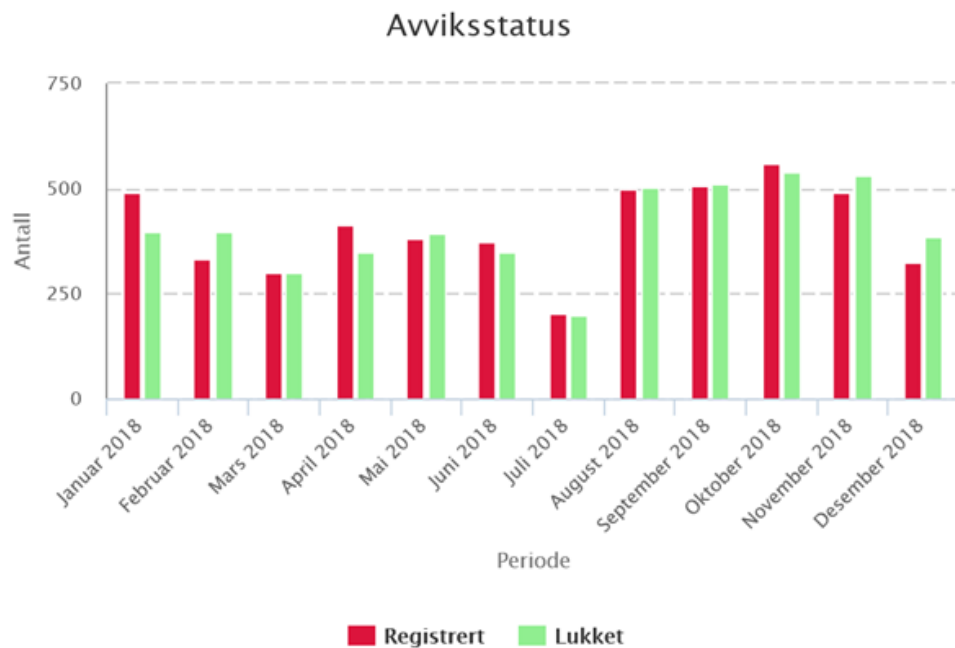
Det er avsluttet en prosess med gjennomgang av organisering og kartlegging av arbeidsoppgaver for vaktmestre i undervisningsetaten. Resultatet ble at syv skolevaktmestre ble overført fra undervisning til teknisk etat i 2019.

En ny modul i Facilit er tatt i bruk for å bestille direkte fra eksterne firma. Modulen sørger for at leverandøren svarer på bestillingen og kan laste opp dokumentasjon direkte inn i Facilit. Modulen effektiviserer utsending av oppgaver og avvik. Det forenkler bestillingen av like oppgaver som skal utføres på flere eiendommer fra samme leverandør.

Systematisert vedlikehold i Facilit med avvikshåndtering og rutineoppgaver er godt innarbeidet og alle vaktmestere/fagarbeidere bruker nå smarttelefoner.

I 2018 er det registrert 4 877 avvik hvorav 4 850 ble lukket. 47 % av avvikene lukkes i løpet av en dag, 23 % innen en uke, 18 % innen en måned og 11 % innen et halvt år. Totalt sett er det registrert og lukket flere avvik i 2018 enn tidligere år. Brukerne ute på byggene har blitt

flinkere til å bruke systemet og vaktmestrene har blitt enda mer effektive til å lukke avvikene.

Teknisk sentral har et merforbruk på 302 000 kr. Det skyldes utgifter til innkjøp av diesel og fyringsolje i slutten av 2018.

Rådhuset

Det er gjennomført en tverrfaglig gjennomgang av rådhuset i regi av Norconsult. Rådhuset er bygget i 1965 og framstår nå som utdatert og har store bygningsmessige avvik. Anbefalingen er enten å rive eller gjennomføre en totalrehabilitering av høyblokka. Det er også avdekket avvik i forhold til personsikkerhet knyttet til brannsikkerhet. Det er satt av midler i budsjett 2019 for å gjennomføre brannsikringstiltak i rådhuset.

EPC

Energisparekontrakt for EPC er inngått med AF energi. De skal i løpet av 18 måneder gjennomføres ulike tiltak i kommunale formnalsbygg som skal redusere kommunens energiforbruk med 30 %. Investeringskostnaden for gjennomføringen skal finansieres av energibesparelsen.

TEKNISK SEKTOR
106 årsverk pr. 31.12.2018

